

ЮНАК



лютий ♦ february

1979

ВАЖЛИВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ "ЮНАКА"

Згідно з вимогами поштового уряду в Канаді, ті видання мають змогу пересилати свої журнали передплатникам другою, (тобто за знижену ціну) клясою, які мають передплати заплачені до кінця березня (або три місяці після замовлення журналу, якщо це нові передплатники). Як відомо всім, поштові оплати тепер дуже високі, тож висилка "Юнака" -- це великий кошт.

Могли б ми багато заощадити, якщо б своєчасно висилали передплати. Давніше Адміністрація висилала часті упіснення, але вони також получені з видатками. А це ж гроші передплатників. Чому ж ми такі неощадні?

ГПБулава, шукаючи способів покращання методи збирання передплат, зобов'язала окремі

КПСтаршини збирати передплати гуртово з кожного пл. осередка. Через це на обкладинці Адміністрація перестала подавати латунь, до якої дана передплата (заплачена). Подаємо їх тільки тим передплатникам, за яких станиці не відповідають.

Висилаючи матеріали до Редакції, старайтеся до статей долучити фотографію (чорно-білу) чи інший ілюстраційний матеріал, а до фотографій не тільки підписи, але й хоч би короткі пояснення до них. Самі фотографії цікавлять тільки тих, які на них зфотографовані. Будьмо своєчасними передплатниками! Хай пластовий закон править нашим життям!

Адміністрація

УВАГА! УВАГА!

Усіх тих, що надсилають до "Юнака", "Готуєсь" і "Пл. Шлях" будьякі інформації та світлинки чи дописи, дуже просимо подати повне ім'я та прізвище особи, що до неї стосується дана інформація, курінну приналежність, місце замішання, дату, коли дана подія заїснювала тощо. Світлинки просимо завжди підписати на звороті чи іншим способом зазначити до кого і чого вона відноситься.

Носилаючи світлинки для поміщення, вибирайте чорно-білі та ті з кольорових, які мають чіткі контрасти.

Редакція

ПОМОЖІТЬ НАМ зробити "добре діло" і перешліть

дарункову передплату

для зразкових, але незможних юнаків та юначок, особливо з європейських та південно-американських країн. Вони бажали б дістати та читати «Юнака», але самі не можуть собі його передплатити.

Адміністрація

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

- дає **ПОЗИКИ**
та
- **приймає ОЩАДНОСТІ.**
- Пластова Кредитівка міститься у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластунни і Пластунки в Торонті!
**СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!**

Від 1 січня 1979 р. річна передплата "Юнака" коштує: США і Канада — \$10.00;

Австралія — 7.00 австр. дол.; Австрія — 100 шилінгів; Аргентина — 3.00 ам. дол.;

Німеччина — 15.00 нім. марок; Франція — 15.00 франц. франків; Італія — 2.000 лірів

Велика Британія — 2.00 фунти

Ціна одного числа \$1.00.

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada Tel: (416) 769-7855

АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ YUNAK MAGAZINE 2150 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave., Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.

SECOND CLASS REGISTRATION NUMBER 2185

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.



З М І С Т

- 2 Гутірня з юними друзями — Пластовий закон і самовиховання Подруга Гребля
- 3 Сучасні визначні українці: Надія Світлична О. Кузьмович
- 4 Шляхами Ольги Басараб Сірий Лев
- 5 Третій Конгрес Вільних Українців відбувся в листопаді 1978 **
- 6 Що сталося з пластовим законом?... Б. Лавришин
- 7 Тополя (новела) П. Мах
- 8 1979 — Рік Дитин, Лист до синів Надії Світличної **
- 9 Молоде перо: Моя подорож на Магнетний острів Павло Карен
- 10 Нераз буває дуже тяжко... Л. Ю.
- 11 Лист одного новачка Пан Тофель і Подруга
- 12 З подорожнього записника Лесик Кмета
- 13 Українська подорож у простори В. Онишневич
- 14 Пластові Орлікиди **
- 16 Великий мисливець Ю. Ярмак
- 17 По морю, по морю... С. Бойко
- 21 Українська філателія В. Онишневич
- Філателістичний привіт з Австрії Б. Ямінський
- 22 Чи знаєте ту платівку? "Хвилинна мрія", "Кобзарі" і "Чайка" О. Кузишин
- 24 Прецлі С. Шишка і Р. Юзенів
- 25 Хроніка, Спорт, Список датків на пресфонд, Замість квітів на могили.

● На обкладинці: Відбиванкова дружина 34-го Куреня УПЮ-ок з Сіранузу, США

● Ілюстратори цього числа: ст. пл. Ляля Войтович, пл. сен. Дарія Даревич, ст. пл. М. Костів Яворська, ст. пл. Л. Мазяр, Н. Мудрик-Мриц

Редагує колегія.

Головний редактор:

пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:

пл. юн. Андрій Винницький

пл. сен. Тоня Горохович,

гетьм. вірл. Ксеня Одежинська,

пл. юн. Всеволод Онишневич

ст. пл. Юрій Павлічко,

пл. сен. Олександра Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати на адресу головного редактора.

● Редакція застерігає право виправляти мову, як теж скорочувати й виправляти одержані матеріали згідно з пластовою термінологією, пластовими виховними напрямними та вимогами юнацького віку читачів.



ЮНАК

ЛЮТИЙ 1979 Ч. 2 (185) РІК XVII

Інтернаціональне стандартно-серійне число,

0044-1384



ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН І САМОВИХОВАННЯ

Слова вчать, приклади ваблять.

Дорогі Подруги і Друзі!

Коли Борис і Петро принесли статтю п. н. "Що сталося з пластовим законом?" (дивись у цьому числі!), — ми в редакції дуже зраділи. Це добрий знак, що юнаки турбуються цією справою. Тому при зустрічі з юнацтвом розмови попливли про закон, що є темою статті Бориса.

— Яка ж причина, що в житті юнацтва тепер багато "гріхів" супроти закону? — запитала я юних Друзів.

— У нас багато є таких, що не дбають про свою поведінку. А тим, хто зле поводить-ся й старші вже не звертають уваги. Ми привикаємо до зла, — жалілася Марта.

— Серед нас є такі, які не мають амбіції бути добрими пластунами. Вони кажуть, що це не оплачується. Ніхто й так того не оцінить, — додав Богдан.

— Я думаю, що багато з нас не має охоти контролювати себе. А в житті стільки зла, що треба великої витривалості, щоб з ним боротися. У багатьох нас нема сили волі. А щоб її мати, треба змалку до цього докладати зусилля. Я читала про це цікаву книжку, — вислови-лася Мотря.

— А мені здається, що деякі юнаки про-сто не розуміють, і не знають про що саме в окремих пунктах пластового закону говорить-ся; що значить, наприклад, бути точним, увіч-ливим у житті. Треба постійно пояснювати за-кон на сходинах, підготовляючись до проб, — пояснила Оксана.

— Не смійтеся з мене, але я скажу це: мені здається, що багато молодших просто соромляться бути добрими. Вони хочуть бути популярними серед тих, що грішать проти за-кону. Мій брат розповів мені, що з нього то-вариші сміялися, коли він у трамваї відступив своє місце старшій жінці, — обізвався Андрій.

— Здається мені, що наше юнацтво дуже мало читає відповідних книжок, у яких були б такі персонажі, що своєю поведінкою дава-ли б приклади для наслідування. А якщо і є такі твори, як "Харитя", "Ялинка", "Олеся" та багато інших, то їх вони або не читали, або прочитали механічно, — не пережили й не

передумали їх змісту, — докинув Дмитро.

— Мені здається, що найголовніша при-чина нашої поганої поведінки — це брак лю-бови до батьків, до Пласту, а з тим й до Бать-ківщини, — висловився Роман, — завжди враз-ливий на занедбання українського мовлення в Пласті, на брак самовиховання.

Друзі мої хотіли знати й мою opinію про причини послаблення самовиховання у Пласті.

— Всі — казала я — подали слухні й важливі причини, чому нема пластового зако-ну в житті. Згідно з Мартиним поясненням, ті, які не дбають про свою поведінку, не мають виробленої самоповаги; вони замало доціню-ють вартість самоповаги і не переживають ра-дості з того, що роблячи добрі вчинки, вони сьогодні стали кращими, ніж вчора. Їм можуть допомогти виховники своєю поведінкою, подав-ши приклади гарної поведінки з літератури, з життя, заохотивши похвалою тощо. Бо щоб мати амбіцію ставати кращими, щоб могли кон-тролювати себе, як про це казали Богдан і Мотря, — треба співжити з такими людьми, які прагнуть бути кращими, треба жити за певним режимом дня: вставати вранці, займа-тися спортом, щоденним прорухом, не потура-ти забаганкам, читати добрі книжки, й не ви-трачати часу на балаканину. У Пласті є багато засобів виробляти волю (щоденні добрі вчин-ки, діловодства, таборування, сходи, успіш-ність у школах). Правду сказала й Оксана, що дехто з юнацтва просто не розуміє як бути сумлінним чи справедливим, чи доброю гадки. Дехто, як каже Петро, соромиться дбати про поведінку. Хоче достосуватися до загалу. А загал, на жаль, не заохочує до кращого, навпа-ки хоче стягнути вниз. Треба часто пояснюва-ти закон на сходинах, дискутувати про що-денну поведінку членів гуртка. Очевидно, що читання книжок, у яких є описи життя юна-ків, їх прагнення до ідеалів добра, краси, прав-ди дуже потрібне, конечно.

А про аргументацію Романа будемо гово-рити окремо у черговому "Юнаку", бо він за-торкнув цілість проблем самовиховання у Пла-сті, його мету.

СКОБ!

Подруга Гребля



СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

НАДІЯ СВІТЛИЧНА



Кожного місяця лютого ми, вільні українці, відзначаємо, трьох жінок, яких хоч доля і завдання були різні, але в'яже їх одне — найбільше: сила духа. І саме ця незламність характеру ставить Лесю Українку, Ольгу Басараб і Олену Телігу в одному ряді, але високо, високо понад пересічність.

Кожного місяця лютого ми пишемо про них на сторінках "Юнака", але цим разом саме в місяці лютому хочемо Вас, юні читачі, ознайомити з сучасною визначною українкою, яка, хоч і не поетка і не військовик, але своєю силою духа стоїть тепер поруч них — наших найкращих.

Ім'я Надії Світличної сьогодні вже всім відоме і на устах усіх. Вона ж бо перша жінка — дисидент, член Гельсінської Групи,*) яка після ув'язнення і переслідування советською владою зрезигнувала з громадянства СРСР і в жовтні минулого року переїхала на Захід.

Надія Світлична народилася в Донбасі 1925 р. Закінчивши школу та університет у

Києві, вона працювала в київській радіостанції, а опісля в бібліотеці. Вже в тому часі Надія стає активною в обороні брата, відомого літературознавця Івана Світличного, а опісля в Групі сприяння гельсінському договору. Надія виступає з протестами проти порушення правопорядку і пише в цій справі багато листів до різних урядових чинників. За те звільняють її з праці. Під час арештів та трусів в 1972 році Надії спершу кажуть щоденно зголошуватися до КГБ, а вкінці її арештують. Надію Світличну після довгого слідства засуджують на чотири роки тюрми за переписування самвидавних матеріалів та їх переховування.

Після закінчення ув'язнення в 1976 р. Надії Світличну далі переслідують, не дають їй можливості жити знову в Києві і працювати. Однак вона не піддається, пише протести, а вкінці прилюдно заявляє, що якщо їй не дають права вільно жити, де вона хоче, тоді зрікається громадянства і буде приневолена їхати поза межі рідного краю. У 1976 році вона таки зрікається громадянства і після довгих старань восени 1978 року вона виїздить з синами до Італії, а відтам в листопаді 1978 року до США.

Н. Світлична — матір двох синів — Яреми (9 років) та Івасика (7 місяців). Під час ув'язнення матері спочатку Ярему забрали були до дитячого будинку, а згодом бабуня його відібрала й опікувалася хлопчиком сама аж до звільнення його мами з тюрми.

Надія Світлична, нескорений борець за людські права, заплатила за це високу ціну: ув'язнення, відібрання сина і втрати рідної землі.

Тепер вона серед нас — вільних українців, — і ми мусимо зробити все, що в нашої силі, щоб їй та її дітям допомогти почуватися у вільному, але якому іншому для них світі якнайкраще.

Тут для нас, пластунів, можливість показати наше зрозуміння дружби і братерства. Першим доказом їх було те, що саме завдяки пластовій родині Надія Світлична могла виїхати з СРСР.

Другим був лист до синів Надії Світличної юначок і юнаків з Нью-Йорку, який містимо в цьому числі на іншому місці.

А далші покаже найближче майбутнє!

Ольга Кузьмович

*) Що таке Гельсінська група, ми писали в числі за листопад 1977 р.



Від редакції: Ми певні, що не всім юначкам та юнакам відомо, що славна Ольга Басараб і перший Начальний Пластун — Сірий Лев були найближчою родиною. Начальний Пластун часто у своїх гутірках та споминах згадував про свою старшу сестру Ольгу та її близьке відношення до Пласту. Ось Вам один із спогадів Начального Пластуна:

* * *

Сьогодні саме річниця героїської смерти Ольги Басараб. Я певний того, що ви, любі пластуни й пластунки, не тільки відзначаєте її пам'ять гутірками, ви не тільки знаєте навіть і подробиці, як вона своєю гідною українки поставою на поліційних допитах засвідчила вірність ідеї збройної боротьби України з окупантом, але й ділами своїми будете старатися йти тим нею визначеним шляхом. Та тут я оповім вам один фрагмент з її життя, що вкаже, як вона всебічно дивилася на нашу службу Україні.

Одночасно з працею як член Української Військової Організації Ольга працювала на різних постах буйного українського життя у Львові. Вона була секретаркою філії "Союзу" Українок у Львові, вона вела широку освідому працю серед українських служниць, тих найбільше тоді визискуваних робітниць; вона знаходила навіть час допомагати Пластові в його праці.

Саме перед арештуванням Ольги влаштував 3-й Пластовий Курінь ім. кн. Ярославни й 4-ий ім. Б. Хмельницького у Львові свою "ялинку", на якій мали бути виведені пластові інтермедії у вертепі, що його збудували пластуни на зразок вертепу Києво-Могилянської Академії. До того вертепу Ольга, також великий знавець дошкільного виховання, згодилася зладити стилеві ляльки. За кілька днів перед своїм



арештуванням Ольга, та сама Ольга, до якої тоді збігалися всі нитки крайової організації УВО, знайшла час на те, що комусь іншому здалося б дрібною працею.

За день після її арешту відбулася ота "ялинка". Було на ній кілька сотень дітвори, були виставлені пластові інтермедії, була радість, не було тільки саме її — Ольги Басараб, яка певне саме в той час переходила перше "переслухання". Але я певен, що під час переслухань перед очима її змученої тортурами душі стояли, як скріплюючі краплі роси, розсміяні на "ялинці" очі української дітвори.

Робимо ж і ми всі так, як незабутня Ольга. Великі діла, що стоять обов'язком перед пластунами, хай будуть великими ділами в нашій праці, але рівночасно не забуваймо й про ту, здавалося б, дрібну працю. Може, і ми колись будемо в важких хвилинах нашого життя потребувати образу розсміяної дітвори, цих крапель животворчої роси. А буде це також незнищений пам'ятник для неї і для Пласту.

Сірий Лев

На день 13 лютого.

В Ньюарку помер св. п. Андрій Мицьо - голова КПС

У глибокій скорботі з болючими переживаннями повідомляємо членство Пласту, що 3 січня 1979 року в Ньюарку, Н. Дж. на 57-му році життя відійшов у вічність св. п. АНДРІЙ ЗЕНОН МИЦЬО — голова Крайової Пластової Старшини, член 3-го Куреня УПС "Лісові Чорти", колишній воїн УПА і відомий суспільно-громадський діяч.

Понійний походив з Лемнівщини з околищ Сянона. Пластувати почав у Самборі в 1942 р., у роках 1945-47 воював під проводом ген. хор. Романа Шухевич — Тараса

Чупринки в рядах УПА. До Німеччини прибув в 1947 і пластував у таборі Міттенвальд. Прибувши до США на протязі 10-ти років провадив "Лісову Школу", виконував обов'язки провідника Пласту на різних становищах понад 20 років. З посту голови КПС відійшов на "Вічну ватру".

Похорон незабутнього друга Андрія Зенона Миця відбувся 6 січня. Чисельні зібрані пластове членство, друзі воляки й громадянство відпровалили тлінні останки Понійного на цвинтар у Бавнд Бруну.

Родині Понійного — Подрузі Вірі — дружині, синові Борисові, доні Роксолані — членам УСП, братам і сестрі та всім родичам шлемо наші глибокі співчуття. Лучимось з Вами у болю по втраті доброго сина України.

Редакція "Юнана"



ТРЕТІЙ КОНГРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ ВІДБУВСЯ В ЛИСТОПАДІ 1978 РОКУ.

В днях 23-26 листопада 1978 року відбувся в Нью-Йорку вже третій з черги Світовий Конгрес Вільних Українців.

Цей Конгрес — це найвищий “парламент” українців у вільному світі, відбувається щоп’ять років та збирає представників усіх українських найвищих установ, як теж представників крайових організацій, які спільно обговорюють усі важливі проблеми українського життя і вибирають Секретаріат СКВУ на дальших п’ять років.

У Третьому Конгресі СКВУ взяло участь 507 делегатів з усіх чотирьох континентів, як також понад 200 гостей. Між ними були представники США, Канади, Європи, Аргентини, Венесуелі, Австралії, представники усіх церков та організацій. Між найпочеснішими гостями вперше засіли живі представники України: генерал Петро Григоренко, Леонид Плющ, Надія Світлична і Віктор Боровський (йому 21 років). Це ті, які ще недавно були ув’язнені чи переслідувані і яким єдиним досі пощастило вийти на волю. Тому не диво, що саме цих троє почесних учасників СКВУ викликувало

найбільше зворушення, привітань і уваги численних зібраних вільних українців.

Третій Конгрес СКВУ проходив під знаком відзначення 60-річчя Української Державності і Листопадового Чину, а головним гаслом було: “За деколонізацію СРСР”.

В рамках Конгресу відбулося багато світових з’їздів, нарад і зборів, з яких найбільше цікавила присутніх Комісія прав людини, де виступали ген. П. Григоренко, Л. Плющ, Н. Світлична та В. Боровський.

Крім того, відбувся великий концерт з участю хорів з Британії, Канади і США.

У висліді виборів до Президії Секретаріату СКВУ президентом обрано Миколу Плав’юка з Канади на наступні 2½ року, а в другій половині дії того Секретаріату президентом буде І. Базарко з США.

Радісно відмітити, що дотеперішній президент, а тепер почесний президент о. д-р митрат Василь Кушнір, як новообраний президент М. Плав’юк — пластуни-сеньйори.

Пластова молодь брала участь зі своїми прапорами у святочному відкритті Конгресу, опісля як учасники усіх трьох хорів у великому концерті, а вкінці найбільше численно у маніфестації на закінчення Третього Конгресу, яка відбулася в неділю 26-го листопада на вулицях Нью-Йорку та біля советської місії під гаслом “За деколонізацію советської імперії та в обороні національних і людських прав”.

У маніфестації взяло участь біля 8000 людей, в тому власне багато молоді. На жаль, треба відмітити, що нью-йоркська поліція, як колись торонтська, без причини брутально зареагувала на демонстрацію. Пороблено заходи для покарання винних.



СЛОВА

Слова
вітрані бурю пахнуть,
слова
соняшні печуть неугасною жагою,
слова
дощові болять сльозами,
слова
снігові білють тугою,
слова
сплітаються в життя.

Марія Голод
10 січня 1972

ПО КОНЦЕРТІ

Лісом мелодій пробігала пісня,
по галявинах туги птахом літала,
травною зелених надій розливалась,
червоніла суніцями жалю,
любовно пахнула конвалією,
віяла тихим спомином мережаних
напоротей,
буремною грозою стрясала моє
серце.

Марія Голод
2 квітня 1972



ЩО СТАЛОСЯ З ПЛАСТОВИМ ЗАКОНОМ?...

Коли ми вступили до УПЮнацтва, ми всі склали присягу, у якій обіцяли:

- "Бути вірними Богові і Україні,
- Помагати іншим,
- Жити за пластовим законом і слухатись пластового проводу".

Чи справді живемо за пластовим законом? Чи ми підтримуємо нашу присягу? До певної міри, а в більшості випадків — ні! Дивлячись на пластовий закон у житті, виглядає, що є велика проблема у Пласті. Погляньмо на окремі пункти нашого закону й побачимо, чи притримуємось його в житті, чи ні.

Перший пункт закону — "пластун словний", з першого погляду виглядає, що ми словні. Але, між іншим, ми обіцяли плекати "...силу тіла й духа, щоб нарід мій вольним, могутнім зростав". Наше говорення англійською мовою в домівці показує, що ми не є словні!

Чи пластун сумлінний, коли за п'ять років вигляд пластової домівки не змінився, — не прикрашений, але із знищеними столами і стільцями?

Наша пластова точність показується тоді, коли сходини часто спізнені через те, що бракувало кількох членів. Пластова ощадність виявляється і в тому, що крамниця "Містер Довнат" *) заробляє гроші, а "Юнак" має фінансові проблеми.

*) ресторан недалеко Пл. Домівки в Торонто.

Пластун є справедливий? Коли ж є збірки, то тільки якась група завжди посвячує свій час для Пласту, а інші не приходять, хіба всього кілька разів у році! Яка ж тут справедливість?

Людина не може бути увічлива, коли не дбає про прихильність людей до себе, а тим навіть сама собі не допоможе. Неввічливість заперече братерство і доброзичливість.

Пластун зрівноважений, — але ось хтось так розуміє цей пункт закону: "Він не прийшов на сходини, то на наступний раз і я не прийду". Я на власні очі бачив і на власні вуха чув такого пластуна, що так казав.

Проте не можна сказати, що пластун не є корисний. "Пластуни" вправляють свою вмілість різблення на стільцях і столах у пластовій домівці під час сходин.

А чи не треба тут згадати і про послух пластовій старшині? Коли без перестанку треба звертати увагу про мову? Ми такі пильні, бо витрачаємо багато часу на нищення столів у домівці. Я прочитав в останніх роках багато новин на столах у домівці.

Пластун любить красу і дбає про неї. Не диво, що наша домівка така "прикрашена". Що скажу про добру думку пластуна? Єдина проблема, про яку не можна надто дискутувати, є плекання здоров'я. Часто можна бачити, що пластуни курять тютюн, або п'ють по чарці. Але, дивлячись на спортові змагання, стає ясно, що пластуни в них перемагають, значить — дбають про своє здоров'я.

Не можна сказати, що всі пластуни такі, як тут згадано, але, на жаль, є таких багато. Може, ми зможемо показати, що це останнє ствердження неправдиве, що ця стаття неправдива! А покищо, може, хоч прикрасимо нашу домівку або передплатимо "Юнака".

Пл. розв. Борис Лавришин

V-ий курінь ім. Тараса Чупринки, Торонто

Пластун є ощадний...
(4-та точка пластового Закону)
... добре також коли щадить в українській установі нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N. J. 07303

ТОПОЛЯ Новеля



Леся Українка

Вони тільки раз зустрілися за життя — мужня поетка Леся Українка і славетна артистка Марія Заньковецька.

Леся сиділа як заворожена. У залі Київського літературно-мистецького товариства панував святковий настрій.

Півгодини тому хор Миколи Лисенка проспівав "Заповіт". Представник влади, опецькуватий Дубов, вискочивши на сцену, верещав:

"Припиніть співати заборонені пісні!" — Композитор наче не чув, концерт продовжувався. В залі погасло світло. Сотні голосів підхопили мелодію. Співала і Леся. Коли ж з'явилося світло, Лисенка на сцені засипали квітами. Коли композитор сходив із сцени, Леся міцно стиснула йому руку!

— Дяка вам, Миколо Віталійовичу!

— Найголовніше буде тепер! — схвилювано одказав композитор. — Співатиме Марія Заньковецька.

На сцену вийшла Заньковецька. Невисока струнка артистка схожа була на тополя. Спів її відразу заворожив залу:

Постривайте — все розкажу,
Слухайте ж, дівчата!
Полюбила чорнобрива
Козана дівчина.
Полюбила — не спинила:
Пішов — та й загинув...

Слова баяди пливли тихо, рівно широкою течією. Та раптом вони збунтувалися, заграли хвилями перед несподіваною перешкодою...



Марія Заньковецька

Перед очима Лесі була тополя, а далі бачила засмученого Шевченка біля неї, а невдалік — похилену голівку бідної дівчини.

Отан тая чорнобрива
Плакала, співала...
І на диво серед поля
Тополею стала...

Хвилювання присутніх зросло. Дехто плакав, а хто не міг, душився від хвилювання.

Заньковецька на сцені гордо випросталася — і постать її тепер нагадувала тополину крону.

Леся, хоч зовні виглядала спокійною, у своїй душі відчувала бурю, якимось дивовижне поривання. Так, Шевченко вистраждав, а Заньковецька талановито співом передала цю живу поему. Музика й слова Тарасові та спів геніяльної Марії Заньковецької зрушили серця слухачів. Публіка виявляла свою вдячність бурею голосних оплесків.

По концерті вечеряли у Лисенків. Господар непримітно присів до фортепіяну. І раптом хтось сказав:

— Любе товариство! Наша дорога співачка розкрила у всій силі трагізм "нещасного кохання". Але чи не пора нам вивести його зі сцени, а замінити на інші, важливіші ділянки мистецтва. Драматургія ж — родюче й необмежене поле.

— "Нещасне кохання" в нашій літературі... — відізвалася Леся. — В літературі якого народу ця тема має стільки варіантів? — Хто глибше розкрив трагізм його від нашого народу? Наше горе..., але в ньому є і своя радість: жаден театр у світі не приділив простому людові стільки уваги, як наш... У Шевченковій "Тополі" смуток, але він непокорений. Страждання дівчини зросло тополею. Прийде час, що біль нещасних впаде на голови царів...

Незабутній вечір проминув. Але настрої його спонукував Марію Заньковецьку ставати на захист безборонних, з яких знущалася влада, а Лесю Українку писати свої думи про крила, про вогонь душі:

Мріє, колиш ти літала орлом надо мною, —
дай мені крила свої, хочу їх мати сама,
хочу дихать вогнем, хочу жити твоєю весною,
а як прийдеться згинуть за тебе — дарма!





Об'єднані Нації, членами яких є понад 150 країн світу, проголосили 1979-ий рік Роком Дитини. В цьому році всі країни звернуть якнайбільшу увагу на потреби своїх дітей. Українці в діаспорі також включились у цю акцію. Гасло це закликає всіх до праці, тому й наше пластове юнацтво повинно

запланувати такі акції, які принесуть користь українським дітям. "Юнак" закликає всі юнацькі курені та гуртки влаштувати в 1979 році якусь корисну акцію для дітей і прислати звіт про неї, побажано із знімками, до редакції. Цікавіші будуть поміщені в "Юнаку". Ось піддаємо декілька проєктів:

1. Влаштувати виставу лялькового театру і піти з нею на сходи нов. гнізда чи до світлички.
2. Влаштувати конкурс рисунків серед новацтва або взагалі дітвори даного міста і влаштувати з них виставку. Першунам дати якусь цікаву нагороду, як малий наплечник чи ліхтарку, передплату "Готуйсь" тощо.
3. Придумати якийсь пл. заробіток і за зароблені гроші закупити книжок і шкільних підручників та вислати до котроїсь з українських шкіл у Польщі, Югославії чи Півд. Америці.
4. Влаштувати виставку книжок для дітей з цікавою короткою програмою і запросити на неї гнізда чи молодші класи школи українознавства.
5. Влаштувати костюмову забаву для гнізд новацтва.

Напевно Ваші виховники допоможуть Вам! Пишіть про це до "Юнака".



ЛИСТ ДО СИНІВ НАДІЇ СВІТЛИЧНОЇ

Від редакції: Учні 6-ої класи Школи Українознавства в Нью-Йорку, що всі є пластунами, написали за спонукую своєї вчительки, відомої пластової виховниці пл. сен. Євстахії Гойдиш, листа до Яреми та Івасика Світличних.

Ось зміст цього листа з яким хочемо всіх читачів познайомити.



Діти родини С. і Т. Гевринів зустрічають Ярему Світличного

*"Дорогі наші гості з України!
Дорогий Яремо і Ти маленький Івасику!"*

Ми учні 6-тої класи української школи в Нью-Йорку вітаємо Вас та радіємо, що Ви приїхали до Америки. Ми дуже хотіли б Вас побачити, подружити з Вами та разом з Вами побавитися. Про Вашу Маму, паню Надію Світличну, нам розказала наша вчителька.

А тепер ми посилаємо Вам наш скромний грошовий дарунок, щоб Ти, Яремо, купив собі те, що Тобі найбільше подобається, а для Івасика купи теж маленьку іграшку.

Ми всі учні разом з нашою вчителькою пересилаємо Вам привіт та побажання, щоб Ваше життя у цій вільній країні було щасливе, так як наше життя.

Ми були б дуже щасливі, коли б Ти, Яремо, до нас написав кілька слів.

Учні 6-тої класи української школи:

Аскольд Хемич, Маркіян Рекшинський, Ігор Шонк, Володимир Гончаренко, Галя Сонна, Люда Лозова, Рома Кушнір, Христя Брикович, Мирося Драган, Лада Лисняк, Лесик Маєвський, Андрій Недільський".



МОЯ ПОДОРОЖ НА МАГНЕТНИЙ ОСТРІВ

Минулорічні зимові вакації я мав змогу провести на Магнетному острові, в північній частині Квінсленду. Я їздив туди разом з моїми сестрами Розою та Ніною і з моїм швагром Миколою.

Це була моя перша подорож без тата й мами та ще й літаком. З великим нетерпінням я чекав на цю подорож. Хоч і в товаристві старших сестер і Миколи, проте без докучливої опіки мами й тата я почував себе майже дорослим. Уявіть собі, що десять днів їсти лише те, що захочеш, купатися (за маминим виваром "мокнути в воді"), скільки хочеш, і жадної школи, ні австралійської, ні української!

Цей острів розташований за 8 кілометрів від міста Тавнвілле, що лежить за 1122 кілометрів від Брізбену і є осередком цукрово-тростинної промисловості Квінсленду.

І от, після довгих чекань, настав день від'їзду. О сьомій годині ранку ми вже були на аеродромі. Найперше ми віддали наші валізки портерів, який поставив їх на конвайєрний ланцюг, що повіз їх до літака. Та ось і ми самі в середині літака. Загули мотори. Ми почали інтенсивно жувати гуму, бо коли літак піднімається, витворюється зміна повітряного тиску, від чого закладає вуха. А коли ми летіли приблизно на висоті 30 тисяч футів над рівнем океану, гостеси почали показувати нам рятівні приладдя на випадок катастрофи. Я серйозно запитав Рози: "А де ж парашути?" — Вона засміялася і відповіла, що не можна користуватися парашутами на такій висоті, бо якщо хто вискочить з літака, то загине від атмосферного тиску.

На літаку нам давали перекуску: булочки, чай чи каву та мармеляду. Цікаво було дивитися з літака, що летів над хмарами. Нарешті літак приземлився у Брізбені, де була пересадка до Тавнвілле. Чекали всього півгодини.

І ось ми вже в Тавнвілле. Тавнвільський аеродром маленький, неприємний. Там було дуже парко, бо кожного дня тримається тропічна погода з великими дощами. Ми попливли катером на острів, звідки таксівка завезла нас у містечко Акалузька. Ми були дуже задоволені, що наша хатка була близько до пляжу, басейну та рифу. На цьому острові росте

багато кокосових пальм та різних дерев, виглядало так, як на Гаваях.

За тиждень нашого перебування на острові ми добре відпочили й багато дечого побачили. Поперше, кожного ранку нас розбуджували своїм співом птахи, так звані "рейнбов лорікітс". А ми годували їх щодня.

У понеділок ми винайняли маленьке авто "міні мок" і об'їхали весь острів. Це було дуже цікаво. Ми купалися в різних місцях, вигрівалися на пляжах і обідали в маленькому ресторані. Одного разу, коли ми їхали "міні моко" уночі, світив повний місяць, ніби це було в Карпатах. Ми побачили також старі замки та фортеці.

У вівторок ми поїхали туди, де показували різні типи тропічних риб, коралів, акул, крокодилів — це був надзвичайно інформативний і цікавий музей-акваріум. У четвер Нінина приятелька теж приїхала до нас на острів, бо вона також була в Тавнвілле на вакаціях. Нам було весело. Ми пішли з нею купатися, а також відвідати місце, де росли різні тропічні квіти. А після того зі мною трапилась неприємність. Я був застуджений і лежав на теплому березі на сонці. Раптом Ніна з приятелькою пхнули мене в воду. Це потрапило й на фільм, бо Микола саме фотографував. Я так гнівався на них, що залишив пляж, пішов до хатки, купався під гарячим душем, потім сів біля телевізора й пив гарячий чай. Після цього мені покращало, і я простив їм.

Їжа на острові була морського типу: їли гомари, рачки, краби і навіть свіжу акулу. Звичайно, також тропічні овочі: ананаси, павпав, манго, черешні, яблука та кокосові горіхи.

Дуже гарно було купатися в зимові місяці, ходити по березі, збирати коралі, мушлі та загоряти на сонці. Шкода було покидати цей острів і вертатися знову до... науки й холоду.

Коли б хто з читачів хотів кудись поїхати на відпочинок, найкраще їхати на Магнетний острів.

Павло Карен, 13 років

Учасник 4-го конкурсу молоді творчості, учень 1-го курсу школи українознавства при Центральній школі в Лідкомбі біля Сіднею. Конкурс організував Літературно-мистецький клуб ім. Василя Симоненка в Мелборні, Австралія, 1978 р.

Не раз буває дуже тяжко...

Я запізналась — на коридорі пусто. Вінда підносить мене на п'ятий поверх. Відкривають двері, і я входжу прямо у фое нашого Мистецького Клубу. Людей у залі, двері до якої відкриті, багато. Висипались і до фое. Вписуюся в книгу відвідувачів і почерез голови людей заглядаю у виставкову залю. Там саме відбувається відкриття виставки молодого малярки Ольги Корчак. Говорить голова Клубу. Говорить він тихо, і мені не чути...

Ішла я на цю виставку з тривогою. Я ж не бачила Олі якихось десять років, а пластування її не закінчилось щасливо. Згадувала я її завжди з болем. Коли я прийшла, як нова зв'язкова, до куреня юначок, Оля була вже старшою юначкою. Казали, що Оля була незвичайно доброю і життєрадісною новачкою та юначкою, брала участь у всіх таборах, акціях, вела перед у гуртку. Та з часом, коли дівчата почали підростати, почали мінятися. Більше заглядали в дзеркало, більше уваги вже надавали своєму зовнішньому виглядові та хлопцям. А Оля не переставала рости.

Росла й росла, аж поки не перегнала не тільки подруг у гуртку, але й у курені. Почали юначки з неї підсміхатись: то вона "висока, як тополя", то ноги в неї найбільші, то вона найдужча... Так поволі, поволі, і Оля стала для них смішкою. І Оля почала сумувати. Волосся в неї чомусь не росло, було рідке й м'яке. Оля почала горбитись, щоб не видаватись такою високою...

Одного разу на курінних сходинах обговорювано підготовку до Орликіяди.

— Кого подамо на Гетьманівну? — питала я дівчат.

Переглянулись.

— Віру, Віру!

Віра була розумна, вродлива юначка. Струнка, з буйним чорним волоссям і чудовими синіми очима. Вона мовчала, скромно усміхаючись.

— Олю! — промовив хтось, і всі засміялись.

Я не могла й подивитись на Олю. Серце стискалося з жалю, і брала лют на юначок. Такі гарні, такі добрі і чемні, а такі безсердечні.



Кандидаткою на Гетьманівну обрали Віру. Далі почали приготівляти скеч. Надумали ставити скеч-казку "Спляча пластунка". Підняли царевича, підняли царівну. Ще треба когось на злу мачуху. То тут, то там хтось подавав Олю. Оля схилила голову вниз.

— Я не поїду на Орликіяду, — тихо промовила.

— Ти ж була записана, — накинулась на неї курінна.

— Так, але я тепер не можу їхати.

На мачуху погодилась Славка. Оля на Орликіяду таки не поїхала. Я після сходи переговорювала з юначками, але вони запевняли мене:

— Та це нічого злого, подруго. Це тільки жарти.

А Оля щораз частіше пропускала пластові зайняття. Говорила я з мамою. Мама казала, що Оля часто плаче і не хоче йти до Пласту.

На Листопадовий Апель Оля прийшла. Стояли всі в лавах. Після першої святочної частини розпочалась друга — іменування, відзначення, перехід з уладів до уладів тощо. Галя, Віра й Оля щось говорили завзято.

— Олю, іди тебе викликали, — легко штуркнула Олю Люба. Оля стрепенулась і, не роздумуючи, пішла до середини залі разом з новачками, яких викликали до переходу до юнацтва.

— Олю, Олю, — підбігла я за нею і потягнула за рукав. — Вертайся.

Оля зрозуміла жарт Люби і почервонівши вернулась. Стала в задній ряд і розплакалась.



Та подано команду "Струнко!", і всі втихли.
Але Олі в Пласті ми більше не побачили.

Я розглядала картини. Це не були квіти,
це не були абстракти чи краєвиди. Це були
картини дітей. Ось розумне личко школяра,
який зачитався, а тут заплакане личко приту-
лилось до материних грудей. Портрет якоїсь
безжурної дівчинки, яка так і хоче зіскочити
зі стільця і побігти...

Оля стояла в колі приятелів — висока і
струнка. Довге волосся спадало на турецький
шаль на шиї, а очі — глибокі й розумні — спо-
кійно споглядали на людей. Я бачила в них
тяжкий шлях юначки і вкінці — перемогу.

Л. Ю.

* * *

ЛИСТ ОДНОГО НОВАКА

(На мелодію "Години танцюють" з опери "Ля
Джоконда" Пончіеллі)

Як там тато, як там мама,
Бо на мене впала брама,
Поламала ноги й руки —
Переношу цілий день вже страшні муки.

Вчора ввечір по вечері
Припадково вбіг я в двері.
Засвітилися в очах зорі,
Непритомний я пролежав у таборі.

Братчик зламав ту гадюку,
Що вкусила мене в руку,
І щоб мене врятувати,
Завтра буде мені руку відтинати.

Наш бунчужний знов десь змився,
Бо в сестричці залюбився,
Він з табору все зникає,
Так що навіть комендант про це не знає.

Мій товариш затруївся,
На вечерю щось наївся,
А ми всі 'го рятували,
Турнікет довкола шиї закладали.

Дороженькі мої й милі,
У басейні крокодили
Руки й ноги нам кусають,
Новаки, мов бідні мухи, десь зникають.

Тут не можу бути далі,
Почуваюсь в криміналі:
Тут щораня треба встати
І кімнату за собою замітати.

Ми як Київ здобували,
Москалі нас всіх спіймали.
Я не дався розстріляти,
Бо сказав, що з вами їду я до хати.

А наш братчик нас не любить,
Ще й казав, що нас загубить:
Візьме нас всіх серед ночі
І заведе Бог де знає світ-за-очі.

Вчора їли ми салеру
І дістали всі холеру.
Не минула ще й година,
Як в таборі нам заткалася лятрина.

Хоч тут речі дивовижні,
Почекайте ще два тижні,
Не беріть мене до хати,
Бо я хочу три відзнаки ще дістати.

(Написали з нагоди 25-ліття Вовчої Тропи
Пан Тофель і Подруга)

23. VI. 1978.

УСМІХНИСЯ!...



З ПОДОРОЖНОГО ЗАПИСНИКА ЮНАКА

Цього року я мав цікаві та різноманітні вакації і хочу поділитися своїми враженнями.

Перше я відбув тенісовий табір на "Союзівці", який тривав від 18-го до 30-го червня. Це вже я другий раз у такому таборі. Цей табір збудив у мене зацікавлення тенісом, і цей спорт мені подобається. Перший раз я здобув нагороду і зберігаю її в своїй бібліотеці.

Після табору я поїхав до Гантеру, а відтак на "Вовчу Тропу" на спортивно-вишкільний табір (СВТ), зорганізований куреннями "Червона Калина". Це також я був другий раз у такому таборі. Учасників було приблизно 40, а комендантом був пл. сен. І. Маєвський. Погода нам дописала. Якби кухня була така добра, як погода, то табір був би надзвичайний. У таборі нас тренували в різних родах спорту і легкої атлетики. Раджу всім хоч раз відбути в часі юнацтва цей табір.



Гора Ст. Мішель

Однак найбільше вражень цього літа маю з двотижневого побуту у Франції. Подорож зорганізувала моя школа "Фордем Преп". Крім мене, брало участь четверо учнів і один священник. Перед закінченням шкільного року ми дістали інформації зі школи, як приготуватися до подорожі в Європу. Вона відбувалася в місяці серпні. До Європи ми летіли найбільшим літаком 747 лінії "Ер Френс". Літак спізнився три години, але подорож була цікава та спокійна. Після прилету до Парижу нас примічено в готелі біля Лювру. Перші три дні ми оглядали Париж пішки, а тоді винайняли авто і ним їздили тиждень, оглядаючи катедри і пам'ятки в дальших околицях Парижу. Наш опікун отець Сльови провалив авто і часто їхав сто миль на годину. В Америці це було б небезпечно, але французькі дороги і авто приспособлені на таку швидкість.

Що ми оглядали в Парижі? Перше ми ба-



чили "Арк де Тріумф", що є початком найбільшої вулиці в Парижі, яку називають "Шамп Елізей". Ми бачили катедр "Нотр Дам", яка є чудова. Але мені найбільше подобалася катедра в містечку Шартр. Це одна з найстарших катедр у Франції.

Окрім катедр ми бачили палаци королів, замки і пам'яткові будинки. "Версай" — замок короля Люї XIV-го — дуже великий і могутній будинок. Мені найбільше сподобалися фрески на стелях всіх кімнат. Також чудовий є замок славного Наполеона, який зветься "Фонтенебль". Тут зберігається його шапка і жмут його волосся.

Після тижня ми віддали авто і, не маючи іншої можливості, вживали французької підземки, щоб побачити якнайбільше Парижу. У цій підземці, т. зв. "Метро", дуже легко зорієнтуватися. Ми були також у Люврі, де міститься тепер найбільший музей, а де колись був королівський замок. Там є славна картина "Мони Лізи". Ми бачили цілий Париж з вежі Айфля та їли в його ресторані вечерю, ми їздили човном по Секвані, над якою малярі продають свої малюнки. Ми бачили також славний університет "Сорбон".

Під час мого перебування в Парижі я лише один раз загубився. Вийшов з крамниці другим дверми і не знав, в котрому напрямі йти. Я був заскочений, коли якась пані приступила до мене і запитала, чого я шукаю. Я вкінці при її допомозі потрапив, порозуміваючись по-французьки.

Прийшов час від'їжджати додому. Шкода було їхати, всі хотіли ще залишитися, але не вистачало грошей.

Ми вилетіли з Парижу о п'ятій по полудні, і нам сонце світило цілих дев'ять годин аж до Нью-Йорку.

ТЕХНІКА

УКРАЇНСЬКА ПОДОРОЖ У ПРОСТОРИ

Тепер, у добі, що вже бачила багато полетів у простори, думаємо, чи не було б гарно, якби Україна вислала своїх подорожників у безмежжя. Але чи знаєте??? Українці вислали українців уже давно. Було багато українських космонавтів, і ті, що будували ракети, також були українцями.



В США був Вернер фон Браун, а в Советському Союзі був Сергій Корольов. Він був головним конструктором ранніх ракет. Він вислав першого "Спутника", перші ракети на Місяць, на Венеру, на Марса. Він був головою советського НАСА. В його ракеті "Восток" вилетіла перша людина, а в третім "Востоці" був перший українець — Павло Попович. Пізніше було ще багато українців: Береговий, Горбатко, Добровольський, що помер, як вертався на землю, та інші. Після Корольова був ще один українець конструктором — Михайло Янголь. Завдяки українцям Советський Союз мав десять років першість у космосі.

А щойно тоді Америка почала висилати

З того, що я бачив, мені Париж багато більше подобається, ніж Нью-Йорк. Мені хочеться знову на другий рік їхати, і я думаю, що побачити Париж — краще і більш корисне, ніж прочитати про нього десять книжок.

пл. уч. Лесик Кмета



Сергій Корольов

людей на Місяць. І тут знову українці допомогли. Микола Кибальчич, що за часів царату на початку 20-го століття був революціонером, зробив бомбу, якою пробували виконати політичний атентат. Це не вдалося і, Кибальчича засудили на смерть. Очікуючи виконання засуду, він описав спосіб, яким понад 50 років пізніше американці осіли на Місяці. Було ще більше таких українців.

Отже бачимо, що ні на якій ракеті дотепер немає напису "Україна", але українці вислали українських астронавтів у цікавий, безмежний простір.

Всеволод Онишкевич

АРКА ЗАХІД

це не лише модерна українська книгарня і крамниця гарних подарунків, але також справжній осередок обслуговування українців Торонта й околиць.

- книжки, часописи і журнали;
- грамофонні пластинки, радіоприймачі, друкарські машинки;
- різьба, кераміка, картини, кришталі, порцеляна, полотна і нитки "ДМС" до вишивання, вишивки, жіночі хустини;
- великий вибір гарних дарунків на різні okazji;
- висилка пакунків в Україну.



ARKA WEST
2282 Bloor St. West
Toronto, Ont.
M6S 1N9, Canada
Telephone: 762-8751

- Продаємо "МІЙ ПЕРШИЙ СЛОВНИК", ціна \$6.00 з додатком коштів пересилки.
- БУКВАР МАРІЇ ДЕЙКО, ціна \$4.00 і кошти пересилки.

Пластові Орликіяди

В місяці листопаді, як кожного року, відбулися Пластові Орликіяди, які вже мають важливе місце в юнацькій програмі та коло яких щораз далі поширюється.

У 1978 році знову відбулися, як попереднього року, одночасно дві Пластові Орликіяди, а саме: 17-та Орликіяда на східньому побережжі і Третя т. зв. "Мала Орликіяда" на заході, тим разом у Дітройті.

17-та Орликіяда проходила при прегарній осінній погоді на "Союзівці" 11 та 12 листопада. Виняткова на цей час погода дозволила зробити її відкриття не, як звичайно, у залі, а на великій площадці біля "Веселки", де вліті відбуваються заходи.



Відкриття 17-ї Орликіяди на Союзівці (11. XI. 1978 р.)

До звіту курінному "Орликівців" і батькові Орликіяд пл. сен. А. Копистянському стануло 125 юначок і 107 юнаків у 16 дівочих і 14 хлоп'ячих загонах. Учасники були з таких станиць: Вашингтон, Гартфорд, Гемпстед, Джерзі Сіті, Елізабет, Йонкерс, Кергонксон, Коговз, Нью-Йорк, Пассейк, Сіракуз, Трентон, Філадельфія. Цим разом вперше взяли участь у "Орликіяді" юначки із Сіракуз. Усіх зареєстрованих пластунів було 305, у тому представники ГПБулави, КПС і станичні поодиноких станиць.

Комендантом "Орликіяди" був, як минулого року, пл. сен. Богдан Копистянський, а бунчужним ст. пл. Б. Курчак — обидва молоді члени куреня "Орликівців", писарем ст. пл. О. Стасюк із куреня "Буриверхи", що вже не перший раз допомагає "Орликівцям" у переведенні цієї імпрези. Суддівський трибунал очолював пл. сен. М. Курчак, а членами були були о. крил. Шуст, що також був капеляном цієї імпрези, пл. сен. В. Шуст і ст. пл. Щерба — усі "Орликівці". Суддями були пл.

сен. О. Гаврилюк, О. Кузьмович, Л. Онишкевич, О. Осередчук і Д. Хухра. Виставку самодіяльності оцінювали пл. сен. М. Логаза, В. Марущак, Р. Яцущко, ст. пластуні Н. Іванчук, Т. Марчук, П. Щерба. Жюрі для вибору Гетьманича/Гетьманівної очолював ст. пл. Г. Зарицький, а членами були ст. пластуні А. Ружицький, О. Дашко, М. Гнатківська і Ю. Яримович.

Як це було проголошене на закінчення 16-ї "Орликіяди", темою цього року було "Київ — столиця України". Більшість загонів юначок та юнаків попрацювали для ознайомлення з Києвом, його історією та культурними надбаннями, і тому з приємністю чис-



Гетьманівна і Гетьман 16-ї Орликіяди звітують

лення публіка слухала відповідей на поодинокі питання, які давав пл. сен. А. Копистянський. У мистецькій частині було багато справді гарних та мистецьких точок, серед яких зокрема вирізнялися та викликали загальне захоплення юначки з Трентону з виведенням веселого київського ярмарку. Ті самі юнаки виготовили найкращий експонат на виставку та відповідали бездоганно на питання про Київ. Тому присутні цілком не здивувалися, коли загін із Куреня ім. Д. Вітовського з Трентону добув (вдруге вже з черги) перше місце. Друге місце припало 31-му куреневі ім. Виговського з Пассейку, а третє — 21-му куреневі ім. Є. Коновальця з Нью-Йорку.

Перше місце серед юначок добули, також вдруге, юначки з 2-го Куреня ім. Лесі Українки в Нью-Йорку, які — хоч малий кількістю загін — виставили дуже цікаву точку відвідин в теперішньому Києві і вміло та без найменшої похибки відповідали на питання.

Друге місце одержав загін 30-го Куреня

Зміст

ЮНАК
ЖУРНАЛ
ПЛАСТОВОГО
ЮНАЦТВА

ШІСТНАДЦЯТИЙ

1978

РІЧНИК

Заувага: перше число після наголовка статті (перед дужкою) означає число журналу, а число в дужках — сторінки, на яких надрукована стаття чи інший редакційний матеріал.

I. ІДЕОЛОГІЯ І ВИХОВАННЯ

1. Вступні статті, гутірки, розмови з юними друзями тощо

- Десять років 3 (5)
Звернення ГПБ — Запалюємо святвечірню свічку 1 (2)
Звернення ГПБ в справі Дня Солідарності 1 (7)
Звернення ГПБ в справі МПЗ-1978 2 (13-14)
Звернення Головних Булавних до юнацтва 4 (4)
о. Тарас Лончина — Що буде в 1988 році 12 (12)
Подруга Гребля — Гутірки з юними друзями: Мова це коріння, що виростає з духа народу 1 (4),
Дзвони і Софії у житті пластового юнацтва 2 (2),
Як святкувати 60-річчя антів 22 січня 1918 і 1919 року 3 (2),
Микола Міхновський — ідеолог державности України, 4 (3),
Людмила Старицька-Черняхівська і відродження 5 (2),
Стрілецький заповіт пластунам 6-7 (2),
Олександр Кошиць і його хлопчини хористи 8-9 (2-3),
Софія Русова — її шлях в українську історію 10 (2),
Софія Русова — її шлях в українську історію 11 (2),
Микола Лисенко — батько і чародій української музики 12 (2)

II. ЛІТЕРАТУРА

1. Оповідання, нариси, есеї, спомини

- Білозерський О. — Народження правди 1 (9)
Вікул Оксана — Щоденник 10 (8-9)
Н. О. — Андрій Гарасевич 1 (6)
Курдидин А. — Ксеня 6-7 (4-5)

- Курдидин А. — Хам 11 (18)
Купчинський Роман — Великдень у Києві 4 (5)
Купчинський Роман — На поник 11 (9-10)
Онацький Е. — Зарозумілим 8-9 (18)
Онацький Е. — Перша надія 12 (19)
Пархоменко В. — Цвітуть наштани 5 (21)
Пежанський М. — Перші кроки пластуна 11 (12)
Полякова Любов — Дві сестри 2 (21)
Логвин Юрій — До людини по допомогу 5 (11-12)
Легенда про писанку 4 (18)
Розбанич — Шукаю... 2 (10-11)
Струтинська Марія — Львів 11 (10)
Ю. Л. — Шанель 1 (19-20)
Ясний промінь 11 (5-6)

2. Репортажі

- Байрак Л. — Гори 3 (16-17)
Дедів О., Стадник М., Стадник С. — Усі дороги ведуть Едмонтону 6-7 (6-7)
Нунда Віра — Загальні відомості про Алберту 3 (13-14)
Нузьмович Ольга — Молоді індіанки танцюють українського козака в... Африці 3 (23-24)
Маринян Марія — Митрополит у пластовому таборі 8-9 (4-6)
Саварин Петро — Дещо про українців в Албетрі 5 (6-8)
Слава Подруга — Церква св. Володимира в Парині 5 (15-16)
Собенно Карло — Місіонес — колисьна українського поселення в Аргентині 2 (20)

3. Вірші

- Бобенно А. — 1 (27)
Вовк Віра — До Христа 4 (2)
Гарасевич Андрій — Крути 1 (6)
Гаврилюк Орест — Симфонія ночі 1 (6)
Голод Марія — Ранок 2 (26)
Джулинська М. — Хочу стати пластуною 1 (18)

Ірлявський І. — Червень 6-7 (7)
 Ішов перейшов місяць по небу 1 (3)
 З Франкової криниці 5 (14)
 З Франкової криниці 5 (18)
 Караванський С. — Блажен хто в серці 4 (8)
 Коли не було з нащада світа 1 (10)
 Коло мої хати 6-7 (10)
 Коломийки 6-7 (10)
 Кравців Богдан — Кривавим листом 11 (7)
 Купчинський Роман — У листопадову ніч 11 (17)
 Когут Зоя — Зоряний світе 11 (28)
 Мазепа Богдан — Весна, юначе 4 (6)
 Маруніч Ольга — Прометей 3 (3)
 Не стій вербо 6-7 (9)
 Ольшенко С. — Вільха — св. Юрій 5 (5)
 Олійник О. — Уляні і її товаришам 8-9 (21)
 Подолянка Г. — Складу обітницю 4 (8)
 Подолянка Г. — Сходить весна 5 (5)
 Пясецький А. — Шляхи 1 (3)
 Радиш Богдан — Тут все твоє 2 (20)
 Різдвяна вірша 1 (3)
 Руденко Микола — Осокори, осокори 1 (15)
 Сверстюк Євген — Честь 4 (6)
 Сверстюк Євген — Мати 5 (5)
 Українка Леся — Як я люблю оці години праці 2 (3)
 Українка Леся — Як я умру 2 (3)
 Українка Леся — На шлях я вийшла 2 (11)
 Фефер Іцик — Тарасова пісня 3 (4)
 Філянський Микола — Київ 8-9 (3)
 Теліга Олена — Гострі очі розкриті 2 (5)
 Теліга Олена — Моя душа 2 (5)
 Храплива Леся — Велидень 4 (8)
 "Чудові гори — ясне небо" 3 (12)
 Яхневич Оріся — Матерям 5 (21)

4. Пісні

Будь, Україно, 10 (19)
 В горах грім гуде 6-7 (3)
 Від синього Дону 1 (21)
 Народився Христос 10 (17)
 Нова Радість стала 10 (17)
 Ой, та занурився 8-9 (8)
 Ой, чий то кінь стоїть 2 (6)
 Прощальна ватра 12 (17)
 Сирота 3 (4)
 У високій Чорногорі 12 (7)
 У Різдво 11 (19)

5. Рецензії

а) Що читати:

Ващук Роман — Морітурі 5 (17)
 Ващук Роман — Спорт на Україні 8-9 (18)
 Ващук Роман — Чоловіки в офсайді 8-9 (18)
 Винницький Андрій — Крутіж 6-7 (11)
 Винницький Андрій — Гіркий то сміх 6-7 (11)
 Винницький Андрій — Молоді літа Генріха IV 9-8 (17)
 Дичок Таня — Across the bridge 2 (7)
 Дичок Таня — Роздоріжжя 2 (7)
 Дичок Таня — Нездоланний дух 5 (17-18)
 Мончак Юрко — Таємничий фронт 5 (22)
 Мончак Юрко — Пацани 8-9 (16-17)

Мончак Юрко — Жорсткі світанки 11 (16-17)
 Сагайдаківська Тася — Собор 11 (16)
 Т. Г. — Вогні самостійної України 5 (17)

б) Нові платівки

Кузишин Олесь — Данчин 1 (27)
 Кузишин Олесь — Кобза 2 (18)
 Кузишин Олесь — Черемош 5 (18)
 Кузишин Олесь — Любомира 6-7 (12)
 Кузишин Олесь — Ізмарагд 8-9 (22)
 Кузишин Олесь — Кубанські козаки 11 (22)
 Кузишин Олесь — Каліфорнійські ясени 12 (16)

в) Мистецтво:

Винницький Андрій — Мистець маляр Руслан Логуш 1 (16)
 Винницький Андрій — Надзвичайна виставна Наталки Гузар 6-7 (17)

III. МОЛОДЕ ПЕРО

Проза:

Демків Степан — Любителям природи 1 (6)
 Гринь Марійка — Несподівана лекція 1 (17-18)
 Зелик Софійка — Співак з Києва 6-7 (5)
 Зелик Ксеня — Чому це так 10 (7)
 Івашків Марта — Порада, якої я не послухала 11 (13)
 Копаниця Тарас — Пластова дружба 8-9 (6)
 Мішалов Віктор — Пригоди носмічного козана Зореслава Орленка 1 (17)
 Нога Ірка — Сніг і пальми 6-7 (12)
 Лотиш Люба — Щаслива зустріч 3 (8)
 Лучечко Роксолана — Наш тереновий марш 2 (6)
 Один день у житті пл. розв. А. Захарнова 5 (10)
 Підгородецький Микола — Перший чоловік на Місяці 8-9 (3)
 Підвербецькі Адріана і Арета — На крилах юнацьких мрій 8-9 (9)
 Сагайдаківська Тася — Водне мистецтво 11 (13)
 Смеречук Оксана — Чи то був сон 5 (9-10)
 Терпак Г. — Подорож до Нової Зеландії 12 (6)
 Шевченко Таня — Розвіяна самота 12 (5)
 Яримович Маруся — Надія 2 (6)

IV. СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

Кузьмович О. — Іван Кедрин-Рудницький 1 (2)
 Кузьмович О. — Володимир Ран 8-9 (9)
 Кузьмович О. — М. Пенанський 11 (6)
 Сохоцька Христина — Юрій Поліщук 4 (9)

V. УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

Богданович Гриць — Пластунна — королева фестивалю 3 (9)
 Бойчук Юрій — Зенон Крамарчук 10 (10-11)
 "Блискавка" Гурток — Світляна Кочман 8-9 (12)
 Вірні Богові: Тарас і Борис Гліб Лончина 11 (11)
 Кузьмович Ольга — Оксана Драган-Кравців 5 (13)
 Кузьмович Ольга — Ірка Пелех 10 (10)
 Кузьмович Ольга — Оріся Ганушевська 12 (11)
 Малецький Андрій і Лебедь Андрій 5 (14)
 Чорній Маруся — Святослав Чорній 11 (14-15)
 Ямінський Борис — пресовий секретар австрійського міністра 3 (9-10)

VI. УКРАЇНОЗНАВСТВО

- Культ Тараса Шевченка 3 (3)
Лотоцький А. — Острозька біблія 10 (3-5)
Митрополит Шептицький — опікун Пласту і оборонець усіх покривджених 11 (3)
За І. Гнатюком — Дещо із звичаїв і пісень у Великодній піст 4 (7)
Петро Постолук — учасник визвольної боротьби і видавець 11 (7)
Чинченко Іван — Енеїди 180 років 8-9 (10-11)
Монтані:
Гойдиш Евстахія — На День 22 січня 1 (13-15)
Гойдиш Евстахія — Привіт, Україно, Тобі 10 (12-13)
Джулинська Т. — З матеріалів "Тижня Пласту" в Торонті 11 (20-22)

VII. ПЛАСТУВАННЯ

- Кузьмович Ольга — Вовчий Тропі 25 років 8-9 (13)
Кузьмович Ольга — Фотомонтаж 8-9 (14-15)
Л-ва з "Х" — Манітобськими дорогами по Євшан Зілля 5 (16-17)
Про пластунок, що розпочали водне пластування 4 (11-12)
Зірка — У Свято Весни 5 (7)
Росляк Ярослав — Пластові табори в скелястих горах Канади 3 (11-12)
Якір Ч. М. — Незабутня подія 4 (10-11)
Із пластових зайнять:
Найважливіша частина виряду 6-7 (19-20)
Підготовляємо прикраси на ялинку 10 (18)
Соневіцька Н. — Тереновий марш п. н. "Мандрівка по Криму і причорноморській низовині" 4 (18)
Тереновий марш у літньому таборі 6-7 (13)
Це не завчасно 10 (17)
З практичного пластування:
Даревич Ю. — Дещо про таборовий виряд юнацтва на МПЗ-1978 в Алберті 4 (19-21)
Зроби собі сам 8-9 (23)
Одежинська Ксеня — Вузли для щоденного вжитку 2 (23)

VIII. СПОРТ

- Легкоатлетичні змагання УСЦАН 10 (20-23)
ОДМАН — Турнір кошиківки в Джерзі Сіті США 6-7 (24)

IX. ХРОНІКА ПЛАСТОВОГО ЖИТТЯ

- Балтарович Марія — Наша перша Орліняда 3 (25)
Весоловська Наталія — На новацькому вишніолі 1 (23)
Винницький Андрій — МПЗ-1978 12 (21)
Гаврилюк Адріана — 16-та Пластова Орліняда 5 (24)
Гвозда Ліда — Курінний табір "Лети, тужлива пісне" 5 (25)
Гнатівська В. — Курси фотографування 5 (25)
Градюн Даруся — Гурток "Рання роса" в Едмонтоні 4 (24)
Градюн Даруся — Ще трошки, ще трошки 11 (26)
Гурська Леся — Наші успіхи 6-7 (22-23)
Грушевська Катруся — Теренова гра 1 (23)
Гудзян Борис — Лещетарський табір 1977 6-7 (23)
Дванадцята пластова ялинка в Мелборні 6-7 (22)
Жаровський Р. — Пластова зустріч 12 (21)

- Зберігаймо народні традиції і пластову єдність 10 (16)
Кульчицька Соня — Пластовий різдвяний ярмарок 5 (26)
Лабунька І. — Моє таборування 12 (20)
"Лісові Чорти" дбають про пластова видавництва 4 (26)
Мельничин Адріана — Фестиваль українського мистецтва у Франкфорті 5 (26)
Моцюк Дарія — Пластовий заробіток на "Юнана" 8-9 (25)
Мончак А. — "Лісова Школа" 1977 3 (21-22)
Одежинська Ксеня — Листопадове свято у Станиці Денвер 4 (25)
Пілецька А. — Пластові Орліняди 3 (18-19)
Попович Христина — Свічечка 5 (24-25)
Подруга Слава — Пластові табори у Великобританії 4 (22-23)
Пиндус Роман — Зимовий похід 4 (23-24)
Перші пластові табори у Вінторії 6-7 (21-22)
Пристаєцька Аня — Гаївки в Едмонтоні 8-9 (25)
Пластування в Австралії у знімках 1 (24-25)
Сілецька Аня — Ювілейні святкування Патріарха Йосифа 1 (23)
Симків А. — На вакаціях в Едмонтоні 12 (20)
Станичного оженили 12 (13)
Тучанець Нуся — Міжкрайова Пластова Зустріч 1978 11 (25-26)
Тодосійчук Таня — Веснянки - Гаївки 4 (24)
Хабурська Рената — Матуральний вечір в Торонті 1 (22)
Ч. А. — Свято Юрія на "Вочій Тропі" 8-9 (24)
Чорній Маруся — Мої спомини з вишнільного табору 11 (25)
Щастя довгих літ бажане 12 (10)
Юнаки з Едмонтону на Пресфонд "Юнана" 3 (24)
Ю. Л. — Веір "Юнана" в Нью-Йорку 6-7 (15-16)

X. РІЗНЕ

1. Редаційне

- А хто цього року проведе "Листопадовий марш" 10 (18)
Дев'ятий Конкурс дописів до "Юнана" 10 (11)
Ми були перші 11 (5)
Нарікає на "Юнана"? 11 (15)
Привітання різдвяні 1 (2)
Привітання великодні 4 (2)
Стрілецький заповіт пластунам — 6-7 (3)
Жовтень — місяць книжки 10 (6)
Чи ви заперотестували проти присуду Луїняненна? 11 (5)
Замість квітів і вшанування пам'яті померших 1 (27), 1 28, 2 (26), 3 (26), 4 28), 5 (28), 6-7 (25-26), 8-9 (28), 10 (29), 11 (26), 12 (27)
Список датків на Пресфонд "Юнана" 1 (28), 2 (28), 3 (28), 4 (28), 5 (28), 6-7 (28), 8-9 (28), 10 (28), 11 (28), 12 (28)
Список дарункових передплат 3 (28), 5 (27), 6-7 (28), 12 (28)

2. Пластунам на вухо

- Розбанич — Подарунки 3 (20)

3. Пластуннам на вушко

Нотович Галя — "Bridal shower" — чи дівич вечір? 6-7 (8-9)

О. К. — На довгій дорозі життя 5 (19-20)

О. К. — Медівнички на ялинку 11 (23)

О. К. Прикраси на швидку руку 12 (18)

4. З природи і техніки

Трильовський Богдан — Гірська природа 2 (14-17)

5. Філателія

Бургенлянд під знаком українців 12 (11)

Марчан Ю. — Куток філателіста 12 (11)

Привіт для "Юнана" з Відня 8-9 (19)

Українська ікона на різдвяній марці Австрії — Ямінський Борис — 10 років праці СУФА 3 (22)

6. Різне та цікаве

А яке добре діло ви зробили? 4 (17-18)

Дивні химери людського мізку 2 (22)

Звідки ваше ім'я 2 (19), 5 (23)

Популярність писанки немає меж 4 (13)

Перша українська лікарка 2 (22)

Твори Т. Шевченка перекладено на словенську мову 3 (10)

Цінава виставка в Українському музеї 3 (7)

Ямінський Борис — Старі римляни над Дунаєм 8-9 (19-20)

7. Фоторепортер питає

1 (12), 6-7 (10), 8-9 (21)

8. Треба нам знати

Б. О. пл. сен. — Москва — Росія — Радянський Союз 2 (3)

Братчик Славко — Параскевія Чмола 4 (16-17)

12 січня — День Солідарности 4 (6)

Крути 1 (5)

О. К. — Будівничі української держави 5 (3-4)

О. К. — Роман Шухевич і його родина 3 (6-7)

Жінки — співбудівничі української державности 8-9 (7-8)

Лехтер В. — Нові організації молоді на Україні 12 (3)

Незабуття Ольга Басараб 2 (4-5)

Пресова квартира УСС 11 (8)

60-років від проголошення української державности 1 (5)

Щедрик 1 (10)

Що знаєте про український національний гімн 1 (7)

9. Загадки і розвага

Жабна з паперу 2 (24)

Загадочні квіти 1 (18), 2 (22)

Загадки 6-7 (26)

З народної мудрости 11 (27)

Пан Тофель і дружина — Пишемо на одну літеру 6-7 (16), 8-9 (23), 10 (16), 11 (24)

Пришляк Христя — пошукайте 2 (23)

Ребус 5 (12), 6-7 (26)

Усміхнися 2 (12), 2 (25), 4 (12), 4 (18), 5 (8), 6-7 (17), 6-7 (18)

Чи ви спростережливі? 2 (24), 5 (12)

Жартівливі рисунки 1 (18), 1 (23), 2 (25), 3 (19), 6-7 (18), 6-7 (23), 6-7 (24), 8-9 (24)

10. Чи знаєте

4 (25)

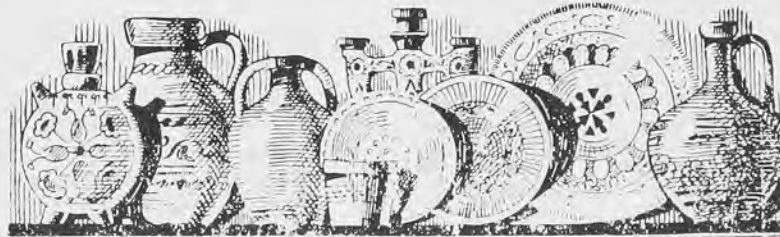
11. Листування, привіти, занлики

1 (15)

До нас пишуть 1 (22), 1 (26), 2 (25), 4 (26), 8-9 (12), 8-9 (25), 12 (4)

Просимо поправити 3 (28), 6-7 (20), 10 (23)

Сірський Борис — Міжкрайовий Листовний Клуб 2 (12)



Наталка Білоцерківець

СЛОВО ПРО РІДНУ МОВУ

Купана-цілована хвилями Дніпровими,
Люблена-голублена сивими дібровами,
З колоска пахущого, з кореня цілющого,
Із усмішки і сльози, сонця, вітру і грози
Наша мова.

Як осмута матерів, думи сивих кобзарів
І дівочі переспіви синіх вечорів,

Виплекана веснами і серцями чесними
Наша мова.

І болить душа моя, як недбальця стріну я,
Що цурається рідні, зневажа батьків пісні . . .
Я ж нащадкам передам материнський світлий дар
І по світу пронесу, нашу гордість і красу —
Рідну мову.

"Український Львів". Юнацтво може вже за часу підготовлятися до виступів та виставок. ім. С. Галечко, також з Нью-Йорку, а третє 50-ий Курінь ім. О. Лятуринської з Вашингтону. Гетьманичем 17-ої "Орликіяди" обрано пл. розв. Марка Гудзяка з Сіракіуз, а його заступником пл. скоба В. Онишкевича з Трентону. Гетьманівною стала пл. вірл. Роксана Волошенко з Нью-Йорку, а її заступницею пл. вірл. Адріана Роговська, також з Нью-Йорку.

У виставці самодіяльності, як ми вже по-

дали, перше місце добув 49-ий Курінь ім. Д. Вітовського з Трентону і 22-ий Курінь ім. Н. Кобринської з Трентону, друге 18-ий Курінь ім. О. Пчілки з Нью-Йорку, а третє 34-ий Курінь 500 Героїнь із Сіракіуз.

У суботу у великій залі "Веселки" відбулася забава для юнацької молоді, що її вів ст. пл. Р. Юзенів.

При святочному закінченні "Орликіяди" в неділю по полудні пл. сен. А. Копистянський проголосив тему наступної 18-ої, а саме:

ТРЕТЯ МАЛА ОРЛИКІЯДА

Одночасно, коли юнацтво східного бережжя змагалося за місця на 17-ій "Орликіяді", змаг з такою самою темою проходив у Дітройті з учасниками з Дітройту, Чікаго і Торонто у шістьох загонах в числі 54 юначок і юнаків.



Гетьманівна пл. розв. Уляна Юрнів і Гетьман пл. розв. Роман Ващун 3-ої Малої Орликіяди та її учасниці

"Орликіяду" підготували і провели члени куренів ім. Григора Орлика з Дітройту та Чікаго з допомогою місцевих виховників. "Орликіяда" відбувалася в Американсько-Українському Осередку і пройшла з повним успіхом. Проводив нею пл. сен. М. Витягловський, а бунчужним був пл. сен. Всеволод Гнатчук. Лаву суддів очолив пл. сен. М. Бажанський враз із пл. сен. З. Кульчицькою і панею Хр. Гнатчук.

Юначки і юнаки дуже поважно ставилися до змагу, і він пройшов дуже гарно.

У висліді перше місце добув загін юначок з 10-го Куреня ім. Ольги Кобилянської в Дітройті, друге місце — загін куреня юначок ім. Марка Вовчка з Чікаго, а третє місце — загін юнаків з 7-го Куреня ім. І. Чмоли в Чікаго.

Гетьманівною обрано пл. розв. Уляну Юрків з 10-го Куреня ім. О. Кобилянської з Дітройту, а Гетьманичем пл. розв. Романа Ващука із ХІ-го Куреня УПЮ-ів у Торонто.

Увечорі Пласт-прият і Станиця Дітройт гостили всіх учасників вечерею, а після цього організатори 3-ої "Орликіяди" мали нагоду представити Гетьманівну і Гетьманича на Вишиваних Вечорницях Союзу Українок, що були цього дня, і це відбулося справді величаво та дало можливість поінформувати понад 600 присутніх про "Орликіяду" та її перебіг.

В часі змагу організатори Малої Орликіяди пл. сен. М. Витягловський і пл. сен. С. Кульчицька подали телефонічний привіт на "Союзівку" для учасників і організаторів, і так піднесено почуття духовного і дружнього зв'язку поміж учасниками цих імпрез.



КРАМНИЦЯ ПЛАСТОВОГО ПОСТАЧАННЯ Пл. СТАНИЦІ ТОРОНТО

2199 Bloor St. West M6S 1M2

Має на складі

**ОДНОСТРОЇ ДЛЯ ЧЛЕНІВ
УСІХ ПЛАСТОВИХ УЛАДІВ**

**ХУСТКИ, ПОЯСИ, ВСІ ВІДЗНАКИ
Пл. ПРОБ, ЛЕЛІЙКИ, СВИСТКИ,
КОМПАСИ, БЕРЕТКИ,
Пл. ПІДРУЧНИКИ**

Пл. станицям при замовленні відзнак на суму понад \$25. — даємо 10% знижку.

Нове на полицях: гаптовані гурткові й ройові відзнаки для гуртків "Волошки" і "Барвінок".

ВЕЛИКИЙ МИСЛИВЕЦЬ

У Великого Мисливця народився син. Щасливий батько зняв зі стіни свою найкращу рушницю і вийшов на подвір'я.

Дзвінкий постріл луною покотився над темними лісами, заторохкотів поміж ущелинами, сповіщаючи про радість батька і полохаючи нечисленну звірину. Бо Великого Мисливця недаремно так звали — рідко який звір міг обминати його, навіть птах в найстрімкішому леті.

І от, коли народився син, Великий Мисливець пішов високо у гори. Він був щедрою людиною. Для друзів, для дорогих гостей не шкодував нічого. Він уполював трьох красенів турів. І це були останні тури не тільки у рідних горах Великого Мисливця — на всій землі.

А коли син його вперше став на ноги, Великий Мисливець підстрелив гордого орла, що вільно ширяв над верховинами, — і це також був останній орел на землі.



Виріс син Великого Мисливця. І покохав красуню із сусіднього міста. Батьки вирішили влаштувати таке весілля, щоб про нього говорили навіть нащадки — на сто років наперед. Від дичини, птиці ломилися весільні столи. Великий Мисливець власноручно перегородив ріки міцними рибальськими сітками. Нічого навіть на розплід не залишив. І це була остання риба, яку бачили люди.

І от замовкли без звірини гори й ліс.

Не стало чути птаха у небі.

Не плескалась риба у веселих хвилях.

Тільки лунко джеркотіли моторові човни на річках.

Тільки ревли на дорогах авта.

А в небі розлягалися громи реактивних літаків...

Підросли онуки Великого Мисливця. Але були вони якісь сумні, невеселі. Все те, що бігало, літало, плавало навколо них, було з металу, пластику й скла.

Щоправда, деякі машини навіть говорили, але билось в них не гаряче серце, а залізні мотори й кібернетичні пристрої.

І раптом правнук Великого Мисливця, напрочуд розумний та кмітливий, на горищі будинку своїх предків знайшов старі опудала. То була якась гарна тварина з довгими, круто вигнутими рогами і гордий птах з величезними крилами.

— Що це таке? Чом я не бачив ніде й ніколи цих чудернацьких створінь? — запитав сам у себе правнук Великого Мисливця.

На тому-таки горищі, в кутку, серед старих книжок він знайшов пошарпаний старовинний шкільний підручник. "Зоологія" — було написано на ньому. Такого підручника серед своїх шкільних книжок хлопчик не бачив. Він читав ту "Зоологію", наче захоплюючу казку, — стільки в ній було фантастичного, незбагненного. Невже колись на Землі жили тварини, у вечірніх сутінках співали солов'ї, а в річках скидалася риба...

І правнук Великого Мисливця сказав сам собі:

— Я стану Вченим і винайду не нові машини, а живих тварин, птахів і риб!

Та одне — сказати, інше — дотримати слова.

Тисячу тисяч дослідів зробив правнук Великого Мисливця... Але все було даремно.

Іще тисячу тисяч дослідів довелося зробити його синові, щоб нарешті у великому кришталевому-прозорому апараті затріпотіло крильцями сіре пташеня.

Це було Солов'ятко!..

Юний винахідник обережно взяв у руки пташку й відчув, як б'ється її живе серце. Він побачив, як довірливо дивиться пташка на нього. Але як колись співали Солов'ї і чи це Солов'ятко співатиме, коли виросте, вже ніхто не знав...

Юрій Ярмак За "Ранком"



Від редакції: З великою приємністю даємо нашим молодим читачам лектуру, яка напевно їм найбільше відповідає — це правдиві пригоди і переживання нашої молоді України, яка в юнацьких роках пластувала і для якої залишилися ідеалами наші покійні пластуни С. Лучкань і Мотря Грушневич. Олена Бойко-Сміт, магістер фармації з Орендж, Конн. США, вибралася зі своїм чоловіком малим вітрильником у подорож "довкола світу". Як це сталося і які почування мала вона після першої частини своєї подорожі, довідаються читачі із спомину "По морю, по морю". Надіємося, що це не буде єдиний допис Олени Бойко, який містимо в "Юнану", а що будемо мати нагоду і далі слідкувати за її ціною подорожжю, якої їй напевно завидують не один юнак чи юначка.

— Чи ще не бачиш?

— Може ти зле наставив біноклі?

Не одержавши відповіді, в найбільшому напруженні прямо видираю далековид з рук Карльоса. Міняю безперестанку гостроту наставлення та перебігаю кілька разів понад водою зправа на ліво, і зліва на право, шукаючи темнішої відтіні на морі. І хоч ми знаємо, що 80 миль, які після обчислення ще повинні нас ділити від Азорів, це завелика віддаль, щоб їх побачити, але наше зворушення є завелике, тому та сама історія з далековидом повторюється що пів-години. У такому напруженні захопила нас ніч і щойно наступного ранку сходить сонце, якби в казці, освітіло маєстатичну гору-вулкан Піко. Жаль і досада мене бере, що я не вмію ані малювати (могутній масив гори, перерізаний посередині хмарами, а верх — якби хотів нас заслонити від сонця, вже прямо на наших очах пересувається і вкінці своїми проміннями, якби відсуваючи на бік гору-масив, віщає свою перемогу над ніччю), ані словами передати ті незабутні переживання. Двадцять один день самотнього перебування між небом, а два метри над водою за нами. Простіть нам, нещасні жертви грізного вулкану Піко, який приніс вам загибель, за наші неустаючі, радісні оклики: "Піко! Піко!" Він був для нас в тій хвилині "усім". Те, що Європа ще тисяча миль на схід — то дрібниця; ми вже якби на своїм подвір'ї — найтяжча дорога-плавба вітриль-



ником через Атлантик, ну й набутий досвід нами. Пригодницький спорт поборювання морських просторів вітрильником прибирає з року на рік на популярності, а майже кожний любитель вітрильника, вибираючись в дорогу має іншу мету.

о о о

Якщо хтось запитав би мене — який характер має моя плавба, чи радше популярно кажучи "Чому ти сама собі шукаєш ще й такої небезпеки?", то моя відповідь була б подвійна: Це передусім гарт духа і тіла (духа на першій місці), а далі "хочу з першої руки пізнати велич та красу світа". Для потвердження повище сказаного перш усього дещо про себе.

о о о

Народилась я у Львові, але вже як дев'ять місячну дитину, "рятуючи свою душу" забрали мене батьки "в далеку мандрівку". І мабуть та перша мандрівка витиснула свій знак на ціле моє даліше життя і зробила з мене "вічного мандрівника". Задержавшись кілька літ в Ді-Пі таборі в Німеччині, дуже часто мій батько, вибираючись з пластунами-юнаками на прогулянки, брав мене з собою; і вже тоді щоб не бути йому завадою, я мусіла добре напружуватися, щоб як 5-річна дитина дотримувати кроку, драпаючись по корчах і скелях з 15-літніми юнаками. Переїхавши до США, разом з сестрою Лідою і братом Богданом кожного року відбувала пластові табори як новачка, юначка чи булавна, де захоплювалася легкоатлетикою, а передусім тереновими ігра-

ми, які розвинули в мене почуття самовідповідальності, відваги та співдіяння. Побіч спортив, які я могла вправляти на пластових таборах, я залюбки насолоджувалася веслуванням, лещетами, совгами, їздою на коні, а найбільше відбиванкою, яку я довгі роки грала в "Довбуші" в Нью Гейвені, а навіть деколи допомагала "Чорноморській січі" в Ньюарку. Проте, найулюбленішим та найприманчивішим було для мене плавання в солоній воді на славному (бодай для української громади в Нью Гейвені) "Ляйтгавз"-і, а часто, сідаючи на прибережних скелях заздрісно супроводжала перепливаючі яхти думками "ах, якби хотілось на них поплавати". Улюбленою моєю лектурою були книжки з пригодницькою та мандрівною темою, а раз почутий вислів "подорожування дає в п'ятеро більше знання та життєвий досвід, як звичайне читання" залишився мені глибоко в пам'яті. Згодом популярний спорт мені не вистачав, і як тільки закінчила я університет і стала матеріально незалежною, мене зачало "тягнути" в далекі світи. Передусім я мусіла пізнати країну мого походження, а зокрема слова бандуриста Романа Левицького "не забуду про рідне місто Львів" прямо силою мене туди пхали (дві мої приватні — не турою — подорожі в Україну могли б бути темою особної книжки). Купивши в Німеччині мерседеса, ми "швендялися" з сестрою по Європі від Греції аж до Лондону (великим розчаруванням для мене було побачити "ушляхетнені" Тернопілі та пам'ятник Леонідові на широкій площі, а не у вузькому, непрохідному яру, як собі перед тим уявляла). Згодом земля стає для мене "тісною", і я, читаючи про практичне зрівняння жінок в різних країнах, захотіла уподібнитися їм бодай у спорті. І тому, на зміну, то підносилася літаком вгору, а звідтам шубовсь в долину (розуміється парашутом). Маю за собою понад 60 скоків, а кожний з них інший, і то такими незвичайними переживаннями, як і синяками на тілі, або навпаки — вбравши одяг нурка, поринала під воду, і, нуркуючи, відкривала красу, а дуже часто нечистоту морської глибини. Цей спорт, як потім показалося, став мені в пригоді, бо тепер часто мушу занурюватися під вітрильник та чистити його корпус.

о о о

Одним з пілотів, що викидав мене з парашутом на землю, був мій теперішній чоловік Карльос. Бувши вчителем природничих наук в середній школі, "доробляв" собі в той спосіб, що на "вікенди" "підвозив" парашутистів, а під час великих ферій був інструктором без-



моторових літаків (гляйдерс) або плянерів як їх називає автор українського словника Подвезько. Само собою, що я не могла собі відмовити приємності і пускалась з ним в надземні простори, маючи ще партнера — таку силу, що її звемо вітер. Пізнавши мою пригодницьку вдачу, Карльос признався мені, що його мрією від малої дитини було вибратися вітрильником в "безкоштовну" дорогу по світі. Мені не треба було два рази повторяти, тому не надумуючись, купили ми дерев'яний одномаштовий вітрильник (12 метрів довгий, 11 тон тяжкий) Сімоон, який вправді не обдер наші кишені, але вимагав і далі вимагає (зрештою приємної для мене) праці. Зчасом я так полюбила свого Сімоона, що перебралась стало жити на ньому влітку та взимку. Начитавшись фахової літератури та набивши мозолі різними "тулсами", по пару роках ми були здецидовані покинути "нормальне" життя, відв'язати всі шнури і пуститися на море, піддаючись під команду Нептуна. Але тут щойно почалася "трагедія", почалися плачі та просьби цілої моєї родини, а то й погрози батька, що він "не дозволить на очевидне самогубство" та порубає човен. І де тут логіка?!

Ціле життя мене навчав, що "лиш боротись, значить жити", а тут цілком протилежна практична реакція. Хіба оправданням для нього могла б бути та обставина, що ми вибиралися в морські простори, не модерним яхтом, без електронічних інструментів, без рада-

ра, без електрики, а наслідуючи давніх моряків, полягали на власне знання та силу м'язів. Користаючи з того, що батько вибрався влітку 1975 року на шість тижнів до Європи, ми могли "спокійно" звинюти весь наш дорібок в Нью Гейвені (даруй мені, моя найліпша Мамо, за ті тяжкі дні мого прощання з Тобою!) і день перед приїздом батька переплили до стейту Вірджинія робити дальші приготування. Коли в своєму житті я тяжко працювала, то хіба в тих не цілих двох роках. Передусім список потрібних речей не хотів зменшуватися, а крім цього треба було заощадити грошей на дорогу, так, що "ловила" всі можливі заступства, а то й дві зміни працювала в аптеці; до того мій чоловік став безоглядним: "ми доти не виїдемо, доки ти не опануєш практично і теоретично всього знання". Повороту вже не було. Вкінці прийшов 21 червень 1977 року — день нашого відпливу! Деколи можна вчитати в пресі звістку, а то й обширний репортаж про нових "відважних" моряків, які пускаються вітрильником на Атлантик. Дуже часто залага таких вітрильників випосажених наймодернішим устаткуванням, вибагливим буфетом та комфортавним улаштуванням (з фортепіаном включно!) складається з кількох, а навіть кільканадцяти членів. Щоб запевнити собі успіх реклами, на означений час з'являються багатії-спонзори та спеціально заангажовані телевізійні репортери. Як щасливо ми почувалися, що відпливаючи, не мусіли слухати тих вимушених нещирих прощальних промов, щоб запевнити собі свободу рухів, ми відкинули оферти спонсорства — ми були виключно самі для себе, якщо не рахувати мев, які нас супроводжували довший час. Прощай Америкі!

о о о

З кожним днем море мінялося; хвилі ступнево ставали ширші, вищі й глибші. Тяжко було призвичаюватися до безперерійного коливання човна, а ще тяжче жити на 20-ступневому сталому похиленні човна, але "до чого людина не призвичаїться?". "Ні не було ані однієї нудної хвилини (хіба вночі!)" — кажемо у відповідь тим, які питають, як можна "сидіти" стільки тижнів в безмірнім горизонті між небом і водою. Вітер не дає відпочинку. Для двох осіб кухня, направа, навігація, зміна вітрил аж надто виповняють день, а стало слідкування за зорями (не тими романтичними!) заставляє до постійної зміни чергування. Та й час набирає іншої форми, бо життя не пливе за механічною стрілкою годинника.

о о о

Доля була для нас ласкава й точна навігація за сонцем, місяцем та зорями по 38-ім рівнобіжнику північної ширини привела нас за 21 день на Азори (від того й почала я свій нарис). А щоб налюбуватися їх красою ми задержалися там три тижні. Опісля за дев'ять днів в'їхали в Гібральтарську протоку, звідки кілька разів пропливали до Африки (Танжир, Марокко, Альжир), а далі до Іспанії. Коли я цей, більш як місяць часу на відкритому морі окреслила коротко "доля була для нас ласкава", то не значить, що все відбулося без небезпечних пригод та переживань. Саме тоді я усвідомила собі, яке незаступиме значення мають фізична заправа, а може ще й більше гарт духа та сила волі. Хоч нам ще залишилося досить сприятливого часу до плави, то однак стан нашого вітрильника показував нам шукати швидко місця, де можна б було взятися до ремонту ну й зимування. Таким теплим та практичним місцем стало місто Аліканте (середина побережжя Іспанії). Користаючи з гарної погоди, ми залишили Сімоона в порті, а самі "на палець" відбули дві незвичайно приємні прогулянки по Іспанії, а навіть через Піренеї дісталися аж до Андори та полудневої Франції. Але вкінці треба було братися до основного ремонту Сімоона. Дещо перебудували, дещо змінили, а коли навесні настільки успокоїлося, що не заходила небезпека несподіваних штормів, було можна переплисти на острови Белеари (Ібіза). Влітку відвідали мене мама і сестра, і я мала нагоду познайомити їх з приємністю і неприємністю морського життя та різноманітним життям Іспанії й Франції. А вже на правду "розпирає" мене радість, що мій батько "проситься", щоб його заки виїдемо на Середній Схід, взяти на ціле літо 1979 року пасажиром "ближче дому" (Югославія, Греція, Болгарія, Румунія, Туреччина) — він того не сподівається, але я вже придбала морські мапи Чорного моря аж під Одесу. Найближча наша мета: попри Сардинію та Корсику заякорити на зиму на Малті або Тунісі.

о о о

Пересиджуючи довгими ночами на стійці сама серед безмежних морських просторів, віддавалася я не раз думкам, однією з яких я хотіла б поділитися з майбутніми читачами цього нарису, а саме: я ніяк не можу зрозуміти, що загаль наших молодих людей, які мають щастя жити у вільному світі (і то добре — заможно!) та користати з благ тієї свободи, залишаються "добровільними колгоспниками"

власного утопійного багатства та життєвих вигод. Чи ж би дійсно для нас, так особисто, як і для народу не треба "ширших горизонтів", а тих "горизонтів" не наберемося на місцях щоденної праці чи над, хоч би як вибагливими, власними "свімірпудами". Хоч я вже давніше про це чула, але я ніколи собі не уявляла, щоб німці аж до такого ступеня могли влітку "завойовувати" Белеари (Майорка, Мінорка, Ібіза). А таке рік-річно діється на берегах цілого Середземного моря. На жаль, і на тій ділянці приходить нам (і то вже не через "воріженьків") бути останніми. Ясно, що стиль мого бурлацького життя не підходить для всіх і я нікого не заохочую до нього, але є різні, цілком безпечні способи пізнання світа. Тому кличу вас, товариші та товаришки, — не робіть собі кривди та погляньте "як інші живуть".

о о о

Критерієм мого життєвого багатства, чи як американці кажуть, — "скільки ти вартуєш?" не є для мене висота банкового konta, але що раз то нові пригоди, так на морі, як і на суші, та можливість пізнавати різні народи, їх релігію, звичаї, культуру — це дає мені повне життєве вдоволення. Одним словом, — розум тупіє, а сила волі кріпшає. Наша бібліотека на човні начислює 150 книжок, а останній до неї додаток — англійсько-український словар Подвезька, що його, як уродиновий подарунок, прислала мені моя мама, для мене незвичайно дорогий. Бо ніде правди діти, українських слів дуже часто мені бракує. "Святом" для мене були посилки українських часописів від моєї сестри, бо хоч спізнені вони були, то завжди вісті в них були для мене актуальні. Від місяця вони вже не представляють такої вартості, бо цілком несподівано "відкрита" на радіоприймачі Оксана Драган своїм "Голос Америки" на хвилях етеру лучить мене з нашою спільнотою. Мое ім'я, спортова (вже дуже протерта) сорочинка, що її випустила "Чорноморська січ" в Нисарку, а передусім синьо-жовтий прапор на машті мимоволі зацікавлює чужинне оточення, так, що я можу спокійно та без пропаганди проводити освідомлюючу працю. З великим жалем і острахом хотіла б довести до відома, що знання чужинців про нас є застрашаючо мале!

о о о

Чи колись повернуся до "нормального" життя? Ніде правди діти! Часом і за ним тужу, але дотеперішні переживання такі обильні та фасцинуючі, що доки якісь поважні при-

чини мене не змусять, то "ніщо нам лихо, ні пригоди!" буде ще довго гаслом мого життя.



КНЯЖИЙ ДАР НА

ЗАЛІЗНИЙ ФОНД ПЛАСТОВОГО ВИДАВНИЦТВА

Коли ми вже викінчували лютневе число "Юнака", прийшов радісний і зворушливий лист від членок ХХ-го Куреня УСП-ок "Лісові Мавки", який тут передаємо вповні. Лист написаний до головної редакторки пл. сен. Ольги Кузьмович:

"Дорога Подруго!

Дня 25-го листопада ц. р. "Лісові Мавки" відзначили 30-ліття існування куреня.

З цієї радісної нагоди ми рішили скласти 500.00 дол. (п'ятсот) на "Залізний фонд пластових видань".

Знаючи, що Ви були ініціаторкою того фонду, пересилаємо чек на Ваші руки.

Також пересилаємо Вам нашу одноднівку "Лісова Пісня", що ми її видали з нагоди нашого Ювілею.

З Мавчиним привітом

ст. пл. Ліда Ткачук

ст. пл. Христя Панчук

— курінна —

— гурткова —

● *Дорогі Мавки!*

Ваш лист зворушив мене глибоко, а при тому і врадував! Як будемо мати ще такі курені і таких як Ви довго, — тоді нам не треба журитися про долю наших пластових видань. Коли б лише за Вашим приміром пішли інші!

Ваш княжий дар приймаємо з подякою, а про Вас і Вашу працю впродовж 30-ти років напишемо для наших читачів у черговому числі "Юнака"!

Ваша

О. Кузьмович

УКРАЇНСЬКА ФІЛАТЕЛІЯ

Під такою назвою буде тепер щомісячний філателістичний куток, в якому будемо подавати історію української філателії та ділянки, в яких можна збирати українські марки.

Починаймо від давнини.

Вже за княжих часів були посли, що несли вісті та листи. За козацьких часів знаємо, що передавали вістки також при допомозі веж, які, віддалені одна від одної на кілометр, вогнем сигналізували наступ татар.

У 1840 році Вільям Равленд-Гіл в Англії спопуляризував уживання марок на листах. В наступних роках інші країни випускали марки (США в 1847 р., але були поштарі, що вже в 1843 р. видавали марки). Україна тоді була під Росією, і поштова система була поділена на декілька земств. Земська пошта, то була пошта в одному місті чи кількох містах. Багато земств видавало свої марки.

На території України понад 45 земств видавало марки, напр. Єкатеринослав, Маріупіль, Харків, Херсон, Одеса, Полтава, Гадяч, Переяслав, Дніпропетровськ, Донецьк та інші міста і містечка.



На фото зразки марон з Гадяча, Полтави і Сумів

Земства видавали марки від 1864 до 1916 р., але більшість земств видавали марки кілька років і лише по кілька марок. Але Полтава видала понад 150 різних марок. Ті марки дуже цікаво збирати, бо їх мало, вони досить рідкісні, але небагато людей їх збирає, тому що їх немає вичислених в більшості каталогів. Щоб збирати ці марки, треба довго шукати та робити дослідні над ними. Кожна марка цікава, має багато відмін, красок та інші цікаві свої історії.

Всеволод Онішкевич

ФІЛАТЕЛІСТИЧНИЙ ПРИВІТ З АВСТРІЇ З НАГОДИ РІЗДВА ХРИСТОВОГО



Як ми вже повідомляли, Союз Українських Філателістів Австрії в часі від 1 до 3 грудня 1978 р. відбув свою цьогорічну різдвяну виставку поштових марок. З цього приводу австрійська пошта випустила аж дві двомовні німецько-українські печатки. Одна з печаток представляє Боже Дитя з вертепу у місті народження Ісуса Христа, у Віфлеємі; воно лежить на вишиваній подушці з українським народним узором з датою 1 грудня 1978 р. Додатково до цієї печатки уживано ще печатку першоднівки "ерсттаг" з нагоди випуску нової різдвяної марки Австрії. Печатка з датою 2/3 грудня, також двомовна, показує колядників в українських козацьких уборах, з бандурами та різдвяною зіркою.

Обидва випуски можна ще й тепер замовити в СУФА у Відні.

Борис Ямінський



“ХВИЛИННА МРІЯ” — ВЕСЕЛІ ЧАСИ

Завдяки багатьом надзвичайно успішним виступам у різних осередках США і Канади оркестра “Веселі Часи” зайняла одне з передових місць між українськими ансамблями легкого жанру. Слухачі нетерпеливо ждали їхньої другої платівки, яка вже заздалегідь була добре розрекламована.



Розвиток оркестри “Веселі Часи” чітко віддзеркалюється у виконанні цієї платівки. Перш за все ця платівка в загальному майже без граматичних хиб, як це було в їхній першій платівці (за винятком пісні “Хвилинка мрії”). Тому на цій платівці текст є зрозумілим і необхідним чинником у піснях, а не тільки способом передавання мелодій. Подруге, сама платівка технічно награна дуже вміло: голоси виразні, а інструменти відповідно збалансовані, себто жаден інструмент не домінує.

Склад ансамблю трохи різниться від того, що брав участь у першій платівці, тому варта вичислити членів поодинокі. На акордіоні, електричному фортепіані, органах і тонозводнику грає Іван Стеців. На бубнах і дзвонах — Антон Слонина. На трубах, фортепіані і ударних інструментах — Стефан Фрост. Філ Рапала грає на гітарах і басі, а новоприбулий Вейн Годзицький грає на акордіоні, електричному фортепіані, струнному тонозводнику, мелодниці і на ударних інструментах. Другий новий член, Богдан Півторак, виконує вокальні партії. Всі згадані члени також заспівують. В деяких піснях також появляються Михайло Фрост на флейті та Іван Фіняк на саксофоні.

“Веселі часи” виконують вісім пісень, між якими є знамі мелодії, давні і сучасні, а також і власні композиції. Перша з них — пісня “Хви-

линна мрія”, слова і музика Івана Стецева. Мелодія пісні приємна, легка і свободна і добре передана вмілою обробкою. Партія бубнів дуже чітка і виконана ритмічно. На жаль, у цій пісні також появляються хибі в українській мові. Це не дивно, бо це єдина пісня, до якої Іван Стеців написав слова. Наступна пісня — це жвава “Волиняночка”. Це бадьора мелодія, дуже вміло виконана. Особливо мені подобалося гарне переплітання гітари і трубки на тлі тонозводника. “Ой, у вишневому садочку” виконана трохи слабше, можливо — через відносно млявий спів, але в пісні “Ти знаєш, що ти людина” (музика Івана Стецева, слова Василя Симоненка), показуються інструментальні здібності ансамблю. Бурхливий темп надається до глибокої, вдумливої поезії Симоненка. Інструментація першорядна, головню Філ Рапала в гітаровому солі. Слухаючи “Била мене мати”, можна б подумати, що це нова і цікава аранжировка, але в дійсності це обробка не оригінальна, а “позичена” в ансамблю “Візерунки шляхів” з України і, на жаль, слабше виконана. Пісня “На світанку” знана з попередніх платівок, але обробка “Веселих часів” інакша і цікава. Вжиток гітари і тонозводника особливо гарний. У “Веснянці” ансамбль знову наслідуює ще один знаний український ансамбль, “Кобзу”, з тим самим вислідом: загальне виконання не дорівнює київській “Кобзі”.

На закінчення маємо приємність послухати дуже вміло зааранжовану в’язанку пісень “Засвітали козаченьки”, “Розпрягайте, хлопці, коні” і “Ой видно село”. Вживання інструментів таке, неначе ми слухаємо повну симфонічну оркестру, особливо в могутньому закінченні. Знамі народні мелодії набирають нової сили і краси і дають платівці вдалиий епілог.

Різницю в мистецькому виконанні обох платівок можна спостерегти, якщо послухати обидві платівки, одну після одної. Відразу видно, що “Веселі часи” — це ансамбль, вповні свідомий своїх добрих і слабких прикмет, і вкладає багато труду, щоб виправити хибі і вдосконалити свій репертуар. Щодо музикальності і оркестрової вмілости “Веселі часи” — це один з передових, а може й перший між українськими ансамблями легкого жанру в США і Канаді.

ст. пл. Олесь Кузишин



"КОБЗАРИ" і "ЧАЙКА"

Хоч часто нарікаємо, що наша молодь більше цікавиться чужою музикою, ніж своєю рідною, треба з приємністю згадати, що все частіше появляються платівки українських пісень, награні молодечими ансамблями чи хорами, як напр. "Пласт співає" з Англії, пластовий ансамбль "Кобза" з Пассейку, хор "Молода Думка" з Нью-Йорку та струнний ансамбль ОДУМ з Чикаго.



Не можна обминути ще двох платівок, що їх нагнали молоді люди, які виросли вже тут у США і Канаді. Це "Кобзарі" і "Чайка". "Кобзарі" — це ансамбль, який складається з 19 молодих любителів української пісні з Омаги, Небраска, який зорганізувався 1972 р. і в 1976 р. випустив свою першу платівку. Цей ансамбль (диригент — Юліан Клачинський) вже відомий також між американцями зі своїх виступів на різних фестивалях, конвенціях та інших імпрезах, як також на Союзівці.



Цікаве аранжування пісень, зіспівані голоси та життєрадісне виконання, напевно захопить нашу молодь українською піснею.

Хорово-танцювальний ансамбль "Чайка", який зорганізовано 1965 р., поширився від 25 до понад 100 членів (у віці від 7 до 20 років). "Чайка" набрала популярності своїми висту-

пами в різних місцевостях Канади та в Рочестері і Пітсбургу. У грудні 1976 р. ансамбль виступив з фільгармонічною оркестрою Гамільтону (Канада) під час "Українського вечора". Диригент хору є Зенон Лавришин, а хореограф — Ярослав Клунь.

Обидва ансамблі включили до свого репертуару українські пісні, тепер популярні серед нашої молоді (як напр. "Водограй" і "Мої ясени" — Кобзарі; "Де гори Карпати", "Ой гарна, я гарна", "Чорні очка", "Рушив поїзд" — Чайка), як також відомі народні пісні.

Обом амбасадорам української пісні бажаємо багато успіхів!

ст. пл. Олесь Кузишин

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

УКРАЇНЬСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА "САМОПОМІЧ" У ДІТРОЙТІ

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДІ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow
Detriot, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

У ВОРРЕНІ
28792 Royan Road
Warren, Michigan 48092
In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074

ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

● Прохаємо Вас приєднати для Вашого журналу «Юнак» одного нового передплатника з-поміж Ваших подруг і друзів, що не належать до Пласту. Вони також із зацікавленням будуть читати «Юнака»!





ЗЕЛЬГА ЗНОВ ГРОЗИТЬ СМЕРТЮ. ЧИ ЦЕ ЗДІЙСНИТЬСЯ?
ЧИ ЦЕ БАРАБОЛЯ З АЙДАГО? З ІРЛАНДІЇ? ЧИ ЗІ СКЛЕТУ В БОФАЛО?
ЧИ КУЛЬКА ПОРІЗКЕ СОБІ ПАЛЬЦІ? ЧИ ЯЙКО ЗНАЙДЕ ЩАСТЯ З МАТИЛЬДОЮ?



ЛИСТОПАДОВИЙ ЗМАГ

Відвідати:

- а. Український Музей у Нью-Йорку
- б. Український Інститут у Нью-Йорку
- в. Видавництво і друкарню "Свобода" в Нью-Джерсі
- г. Український Музей у Бавнд-Бруку.

Написати дописи про ці відвідини і скласти даток на утримання могил українських воєнків в Європі.

Отакі були завдання Листопадового Змагу, що його переведено в трьох нуренях юначок у Нью-Йорку впродовж місяця жовтня цього року. Закінчення Змагу відбулось на Листопадовому Апелі — у великій залі Народного Дому в присутності цілої станиці та батьків.

Ст. пл. Ірина Савчин, Верх. прочитала: "...Перше місце здобув гурток "Лебеді", 18. К. УПЮ-ок ім. О. Пчілки, здобуваючи 50 точок". ("Лебеді" — єдиний з десятих гуртків, який відвідав "Свободу". здобувши цим більшу кількість точок).

Членки Нуреня "Верховинки", який запланував цей змаг, вручили гуртківній "Лебедів" грамоту і галузку калини.

Друге місце у Змагу одержав Гурток "Іскри" 18. Кур. УПЮ-ок. Вони здобули багато точок головнo тому, що відвідали Музей у Бавнд-Бруку.

Третє місце здобув Гурток "Соловейки", 30. К. УПЮ-ок ім. С. Галечко. Вони відвідали і Музей у Нью-Йорку, і Український Інститут, і частина Гуртка відвідала Музей у Бавнд-Бруку.



"Лебеді" на відвідинах у "Свободі" з ред. З. Сниликом і впорядницею ст. пл. Мирою Гнатівською



"Лебеді" відвідують Український Інститут Америки



Гуртківні вкладають калину у вінок

9 гуртків розвідали, що утримуванням могил українських воєнків у Зах. Європі займається головнo Братство "Броди", і склали свої датки на ту справу, разом у сумі 132.00 дол. Найбільший даток склав Гурток "Папуги", 18. К. УПЮ-ок, який влаштував на цю справу на самому початку змагу продаж печива в домівці.

Галузки калини гуртківні вплели у

смереновий вінок і в пам'ять Героїв Листопаду склали його біля пластової емблеми на головній стіні.

"І от щорік, в ті самі дні,
Свої зміряємо ми сили...

Та не ридання вже — о, ні!

Про перемогу лиш пісні

В нас викличуть святі могили..." — читала в цей час ст. пл. Ірина Савчин.

Л. Ю.



ВІДБИВАНКОВА ДРУЖИНА 34-го КУРЕНЯ УПЮ-ок

Вже нілїна разів пробували ми зорганізувати при нашому курені спортову, зокрема відбиванкову дружину, та щойно цього останнього літа така дружина стала в нас дійсністю. Хоч нас, юначок, тепер у курені мало, але



Відбиванкова дружина 34-го Куреня УПЮ-ок в Сіранузах
під час змагань

всі ми радо граємо відбиванку, тому радо ходили на вправи і вже 30 вересня 1978 станули до змагань, які зорганізувала молодь місцевого Осередку СУМА, а в яких брала участь теж сумівська молодь з Ірвінгтону і Рочестеру. На цей день ми мали вже

однакові однострої (гранатові штани і жовті блюзні з написом "ПЛАСТ"), і хоч ми здобули лише 3-тє місце, то ми раді були, що мали нагоду змагатися з молоддю СУМА, з якою ми повинні тісно співпрацювати. Маємо надію, що при наполегливій праці на-

ші успіхи в майбутньому будуть кращі.

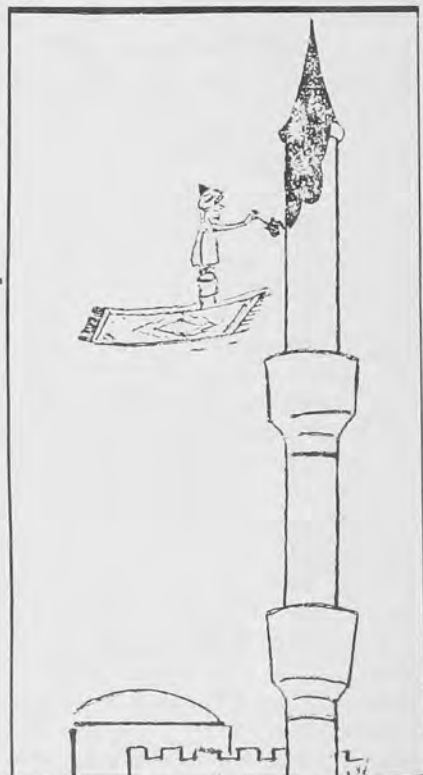
Після відбутих змагань молодь СУМА влаштувала для всіх спортсменів гостину в Українському Народньому Домі, а пізніше забаву.

Скоб!

пл. вірл. Ліда Гвозда

у СМІХНІСЯ!

БЕЗ СЛІВ...



БАТЬКИ просимо це прочитати

Ви можете одержати по 200.00 доларів за кожну дитину у вашій родині — залежно від вашого родинного приходу.

Якщо ваш родинний прихід є менший ніж 18,000.00 доларів на рік (це є нетто прихід обидвох — чоловіка й жінки), ви кваліфікуєтесь до повної суми 200 доларів за кожну управлену до цього дитину. Якщо ваш родинний прихід є більший, ніж 18,000.00 доларів, ви також можете кваліфікуватися на цілу або частинну допомогу, в залежності від кількості дітей.

Аплікаційна форма на новий федеральний Дитячий Кредитний Податок залучена до вашого родинного чена - плати в січні. Прочитайте інструкції уважно, потім вивпніть фор-

му й вишіліть її разом з вашим комплентним — 1978 "Інком Тенс Ретири" і вашою заявою на родинну допомогу.

УВАГА:

Якщо ви потребуєте помочи, то ваше найблинче бюро "Гелт енд Велфар" або "Ревеню Канада Тансейшен Офіс" находяться там, щоб допомогти вам. Деякі приватні фірми можуть також допомогти вам, але заплата за податнову обслугу може бути 15%.

Спробуйте не користуватися ними.



Health and Welfare
Canada

Santé et Bien-être social
Canada

Monique Bégin, Minister



СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА",

що вплинули до 4 січня ц. р.

США:

Українська Щадниця, Філядельфія	75.00
Пл. сен. Ростислав Левицький, Нарборо	10.00
Пл. юн. Наталка Нуйбіда, Флашинг	2.00
Пл. юн. Андрій Бойців, Маспет	1.00
Замість квітів на могилу (див. посмертні згадки)	20.00

США разом \$108.00

КАНАДА:

П. А. Кучер з нагоди 30-ліття Пластової Станиці в Едмонтоні	100.00
Архієпископ Борис Янович, Едмонтон	20.00
Ст. пл. Ігор Вдович, Торонто	10.00
Ст. пл. Роман і Марта Мартюни, Торонто	5.00
Ст. пл. Олег і Рута Лисани, Монреал	5.00
Пл. юн. Роман Коцур, Торонто	2.50
Пл. юн. Роман Матківський, Торонто	2.50
Замість квітів на могилу (див. посмертні згадки)	25.00

Канада разом \$170.00

УСІ РАЗОМ \$278.00

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

1. Всеч. о. Ярослав Гайманович, Монреал, Канада, 5 дарункових передплат для студентів Малої Семінарії в Римі, Італія.
 2. Пл. сен. Оксана і Микола Корецькі, Балтімор, США, 2 дарункові передплати для юнака і юначки в Аргентині (під ялинку).
 3. Пл. сен. Ростислав Левицький, Нарборо, США, для юнака в Аргентині.
- РАЗОМ 8 ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ.**

Усім, що заплатили дарункові передплати щиро дякуємо. Дарункові передплати дають змогу читати "Юнака" юначкам і юнакам, які самі не мають змоги заплатити передплати.



Замість квітів на могилу

св. п.

д-ра СТЕПАНА МАНАСТИРСЬКОГО

складаємо \$135.00 на "Залізний Фонд"

Пластового Видавництва.

\$50.00 - Пластова Станиця, Едмонтон;
\$20.00 - пл. сен. М. Татчин;
\$15.00 - пл. сен. П. і О. Саварини;
по \$10.00 - пл. сен. Я. Пристаєцький,
пл. сен. Я. Сирипний, пл. сен. О. Стад-
нин, пл. сен. С. Трильовська, пл. сен.
Н. Цинцар.

Едмонтон, Канада

Замість квітів на могилу

св. п.

пл. сен. ОКСАНИ ГЕНГАЛО

складаю \$20.00 на пресовий фонд "Юнака".

пл. сен. Ераст Бурачинський
Вестчестер, США

Замість квітів на могилу

св. п.

ІВАНА ЧУЧМАНА

Батьна нашої членки Марти

складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака".

Склали членки Гуртня "Незабудьні":
Петруся Саранула, Таня Гун,
Вінніпег, Канада
Петруся Хрунин і Діана Борис.

CHOLKAN

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекурація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED

Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Шадити щоденно учись!

Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є

Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластуни і Пластунки,
учні свято-миколаївських шкіл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВІЙ СПІЛЦІ.

Спільна приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”
можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
“Юнака”:

“Yunak” — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 4V7 Canada

ЦІНА — \$9.00



**Друкарня
КИЇВ**

виконує
всю
друкарські
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 537-5572

2466 DUNDAS St. West, TORONTO, ONT. M6P 1W9

Хто з Вас подорожує

- літаком • кораблем • поїздом • автобусом
- у Канаді чи поза Канадою
повинен купити подорожний квиток та одержати
безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і
ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 4V7, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00



СИНИЦЯ



СОЛОВЕЙ



ЛАСТІВКА



ПІДСНІЖНИК



БАРВІНОК



ФІЯЛКА



БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і СВОЄЧАСНО передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати 3 ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.



БОРСУК



КАЖАН



САЙГАК



РИСЬ



ВЕДМІДЬ



ВОБК



КОБРА



ОРЕЛ



СОКІЛ



ГОТУР



ОЛЕНЬ